

AVALIK ARVAMUS EUROOPA LIIDU STRUKTUURIFONDIDEST

15-74 aastase elanikkonna omnibussuuring

Toetab Euroopa Liit

Tõnis Ormisson

Aprill 2006

Tatari 6, 10116 Tallinn
tel (0) 627 7583, faks (0) 627 7584
post@туру-uuringute.ee
www.туру-uuringute.ee

Turu-uuringute AS

SISUKORD

KOKKUVÕTE	3
UURINGU TAUST	5
1 Valim	5
2 Küsitlustöö	6
3 Andmetöötlus	6
UURINGUTULEMUSED.....	9
1 Elanikkonna teadlikkus	9
1.1 Üldine teadlikkus EL toetustest	9
1.2 Teadlikkus EL struktuurifondidest.....	10
1.3 Teadlikkus valdkonniti	11
1.4 Perioodid	17
1.5 Rahasummad	19
1.6 Raha saajad/jagajad.....	20
2 Arvamused-hinnangud.....	22
2.1 Prioriteetsemad valdkonnad toetuste jagamisel.....	22
2.2 Struktuurifondide mõju Eesti majandusarengule	26
3 Realsed kokkupuuted struktuurifondidega ja hinnangud	27
4 Kommunikatsioonikanalid.....	28
5 Nimeküsimus	33
LISAD	37
1 Lahtised vastused originaalkujul	37
2 Tabeljaotused	37
3 Küsimustik.....	37

KOKKUVÕTE

- Elanikkonna teadlikkus Euroopa Liidu toetustest Eestile on kõrge. 84% elanikest vanuses 15-74 on toetutest kuulnud. Võrreldes eelmise aastaga on teadlikkus pisut langenud (4% võrra).
- Kõige enam teatakse, et Euroopa Liidust saab Eesti toetusi teedehituseks ning renoveerimiseks (76% neist, kes olid EL toetustest kuulnud), investeringutest põllumajandusse (72%) ja keskkonnakaitsesse (61%). Kõige vähem teatakse toetustest kalandusse (22%) ning infoühiskonna arendamisse (26%).
- Euroopa Liidu struktuurifondidest on kuulnud 28% elanikkonnast, mida on 4% võrra enam kui eelmisel aastal. Kokku on 15-74-aastaste elanike seas struktuurifondidest kuulnud 95% tõenäosusega 292 600 ± 29 200 inimest.
- Põllumajandusvaldkonna toetustest on kuulnud kõige enam toetustest põllumajandusse ning maapiirkondade ettevõtlusse. Võrreldes eelmise aastaga on märgata kerget teadlikkuse tõusu.
- Inimeste tööalaste oskuste arendamise valdkonnas on kuulnud kõige enam töötute koolituse ja -ümberõppe toetustest ning ettevõtete töötajate koolitamise ja ümber-õppe toetustest. Võrreldes eelmise aastaga võib märgata kerget teadlikkuse tõusu.
- Ettevõtluse arendamise toetustest on kõige enam kuulnud uute ettevõtete toetamisest ning turismi arendamise toetustest. Võrreldes eelmise aastaga võib märgata kerget teadlikkuse tõusu.
- Infrastruktuuri arendamise toetustest on kõige enam kuulnud maanteed, raudteede, sadamate ning lennujaamade arendamise ning ehitamise toetustest ning keskkonnakaitsese toetustest. Võrreldes eelmise aastaga võib märgata kerget teadlikkuse tõusu.
- Konkreetsetest Euroopa Liidu struktuurifondidest teatakse kõige enam Põllumajanduse arenduse- ja tagatisfondi, mida spontaanselt ning aidatult teadis 67% neist elanikest, kes olid kuulnud struktuurifondidest. Spontaanselt ei osanud nimetada ühti konkreetset struktuurifondi 51% struktuurifondidest kuulnutest. Spontaanselt või aidatult oskas vähemalt üht konkreetset struktuurifondi nimetada 21% kõigist vastanutest.
- 3% elanikkonnast teab enda sõnul, mis on Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtu Riiklik Arengukava (RAK). Võrreldes eelmise aastaga ei ole toimunud märkimisväärset muutust teadlikkuses.
- Enam kui pooled struktuurifondidest kuulnud inimesed ei osanud arvata, millisesse suurusjärku jääb käesoleva (2004-2006) ning järgmise (2007-2013) perioodi rahastamise kogusumma Eestile. Praeguse perioodi kohta arvab veerand vastanutest, et summa on umbes 6 miljardit krooni, järgmise perioodi puhul arvab 22%, et summa on umbes 53 miljardit krooni.
- Struktuurifondide haldajate ning toetuste jagajatena nähakse Eestis kõige sagedamini valitsust ning erinevaid ministeeriume. Seda mainis 19% struktuurifondidest kuulnutest.
- Arvatakse, et struktuurifondidest on võimalik toetust taotleda esmajoones kohalikel omavalitsustel (22% elanikest vanuses 15-74) ning põllumeestel (19%).
- Elanikud peavad järgmise seitsme aasta jooksul kõige prioriteetsemateks valdkondadeks, mis vajaksid Euroopa Liidust toetusi, haridust (32% elanikest peab kõige prioriteediks nr 1), põllumajandust (24%) ning teedehitust ja infrastruktuuri arendust (16%).

- Enam kui pooled elanikud arvavad, et Euroopa Liidu raha suunatakse praegu õigetesse valdkondadesse (6% arvab, et kindlasti, ning 50%, et pigem õigetesse). 21% elanikkonnast leiab, et raha suunatakse kas kindlasti või pigem valedeesse valdkondadesse.
- Euroopa Liidu struktuurifondide mõju Eesti majandusarengule peetakse valdavalt positiivseks – 92% struktuurifondidest kuulnutest peab mõju kas väga (31%) või pigem positiivseks (61%).
- Reaalseid kokkupuuteid struktuurifondidega on elanikkonna seas vähe. Samuti on nende hulk, kes ise on struktuurifondidest enda sõnul toetust taotlenud, võrreldes eelmise aastaga pisut vähenenud.
- Enamik struktuurifondidest kuulnutest nimetab selle teema osas võimalike infoallikatena internetti (68%) ning televisiooni (57%). Kõige vähem arvatakse, et infot on võimalik saada ministeeriumidest (14%) ning toetusi jagavatest asutustest (16%).
- Infot on kõige enam saadud televisioonist (39% struktuurifondidest kuulnud vastajatest) ning internetist (31%). Võrreldes eelmise aastaga on erinevatest kanalitest infot saanute hulk vähenenud.
- Saadud informatsiooni kvaliteeti (vastavust vajadusele, kättesaadavust ning usaldusväärsust) hinnati suhteliselt kõrgelt ning olulisi erinevusi eelmise aastaga ei saa välja tuua. Kanalitest hinnati info kvaliteedi alusel kõige kõrgemat internetti ja kõige madalamalt kohalikke ajalehti.
- Võrreldes eelmise aastaga on tõusnud on nende vastanute hulk, kes sooviksid saada tulevikus erinevatest kanalitest enam infot. Kõige enam on tõusnud soov saada infot televisioonis. Seda soovis 31% neist, kes olid struktuurifondidest kuulnud.
- Struktuurifondide koduleheküljega tutvunute hulk on aastaga pisut vähenenud. Samas on tõusnud nende osakaal, kes on kodulehest kuulnud.
- Terminit „tõukefondid“ on kuulnud 8% elanikkonnast vanuses 15-74, vist on seda kuulnud 22%. Kõigi kuulnute ning vist kuulnute seast on 36% teadlik, et tegu on lihtsalt struktuurifondide teise nimetusega.
- Peale tõukefondi tähenduse selgitamist pidas 23% elanikkonnast terminit „tõukefondid“ pigem või kindlasti arusaadavamaks kui terminit „struktuurifondid“. Terminit „struktuurifondid“ pidas „tõukefondidest“ kindlasti või pigem arusaadavamaks 13% elanikkonnast ehk 10% võrra vähem.

UURINGU TAUST

Käesolev aruanne on koostatud Turu-uuringute AS-i poolt 6. kuni 21. aprillini 2006. aastal läbi viidud omnibussiküsitluse tulemuste põhjal. Aruanne esitatakse **Rahandusministeeriumile**. Uuringu eesmärk on selgitada välja:

- elanikkonna teadlikkus Euroopa Liidust saadavate toetuste ning toetusvõimaluste kohta erinevates valdkondades;
- elanikkonna teadlikkus Euroopa Liidu struktuurifondidest; toetuste jagamise protsessist;
- elanike arvamused ja hinnangud senisele raha jagamise protsessile, valdkondade prioriteetidele ning toetuste mõjule;
- elanike reaalsed kokkupuuted Euroopa Liidu struktuurifondidega;
- elanike poolt kasutatavad ning eelistatavad kommunikatsioonikanalid teemakohase info edastamiseks ning hinnangud saadud infole;
- elanike arvamus struktuurifondide nimetuse osas.

Aruande esimeses osas on toodud meetodika kirjeldus, teises osas tulemused koos jooniste ning kommentaaridega, lisas on esitatud lahtised vastused originaalkujul, kasutatud ankeet ning tulemuste tabeljaotused oluliste taustatunnuste lõikes.

1 Valim

Uuring viidi läbi Omnibuss-keskkonnas. Omnibuss-uuringu üldkogumi moodustavad Eesti elanikud vanuses 15-74 aastat. Turu-uuringute AS-i poolt teostatavates omnibuss-uuringutes on valimi suuruseks **1000 elanikku** vanuses 15-74, mis tagab esinduslikud ning kogu Eesti vastavaealisele elanikkonnale üldistatavad tulemused.

Vastajad leiti juhuvaliku alusel, et tagada kõikide Eesti maakondade ja asulatüüpide proportsionaalne esindatus küsitlusvalimis. Valimi territoriaalne mudel on koostatud Eesti Statistikaameti rahvastikustatistika andmebaasi alusel seisuga 01.01.2005.a.

Juhuvaliku esimeses etapis leiti 100 valimipunkti üle Eesti ja teises etapis igas valimipunktis konkreetsed intervjuueeritavad.

Aadressi valikul rakendati lähte-aadressi meetodit, mille puhul antakse igale küsitlejale ette juhuslikult valitud aadress, kus küsitleja teostab esimese intervjuu. Edasi liigutakse kindla sammu alusel (nt iga viies korter või iga teine maja), et tagada valikusse sattunud elupaikade juhuslikkus.

Vastaja valikul rakendati nn. noorema mehe reeglit, mis näeb ette, et esimesena palutakse intervjuud noorimalt kodusolevalt meesterahvalt, kes on vähemalt 17-aastane. Kui mehi kodus ei ole, eelistatakse noorimat naist. Selline valikumethod annab neile küsitletavate kategooriatele, keda on vähem tõenäoline kodust eest leida (eelkõige noored inimesed ja mehed), täiendava šansi valimisse sattuda. Nii saavutatakse sugude ning erinevate vanusegruppide parem esindatus valimis.

2 Küsitlustöö

Küsitlusmeetodina kasutati trükitud ankeedi alusel läbiviidavat personaalintervjuud. Intervjuud viidi läbi eesti ja vene keeles. Küsitlustöös osales 83 vastava ettevalmistuse saanud Turu-uuringute AS-i küsitlajat. Täpsema ülevaate küsitlustööst annab allolev tabel.

Tabel 1. Ülevaade küsitlustööst

TULEMUS	Arv
Intervjuu	997
Sihtrühm puudub	143
Kontakt puudub (kedagi pole kodus)	498
Sihtrühma kuuluv pereliige pole kodus	19
Keelduti kontaktist	287
Keeldumine sihtrühmas	198
Kokku külastatud aadresse	2142
<i>Kokku korduvvisiite</i>	<i>573</i>

Vastajate jagunemine sotsiaal-demograafilistes lõigetes on toodud [joonisel 1](#).

3 Andmetöötlus

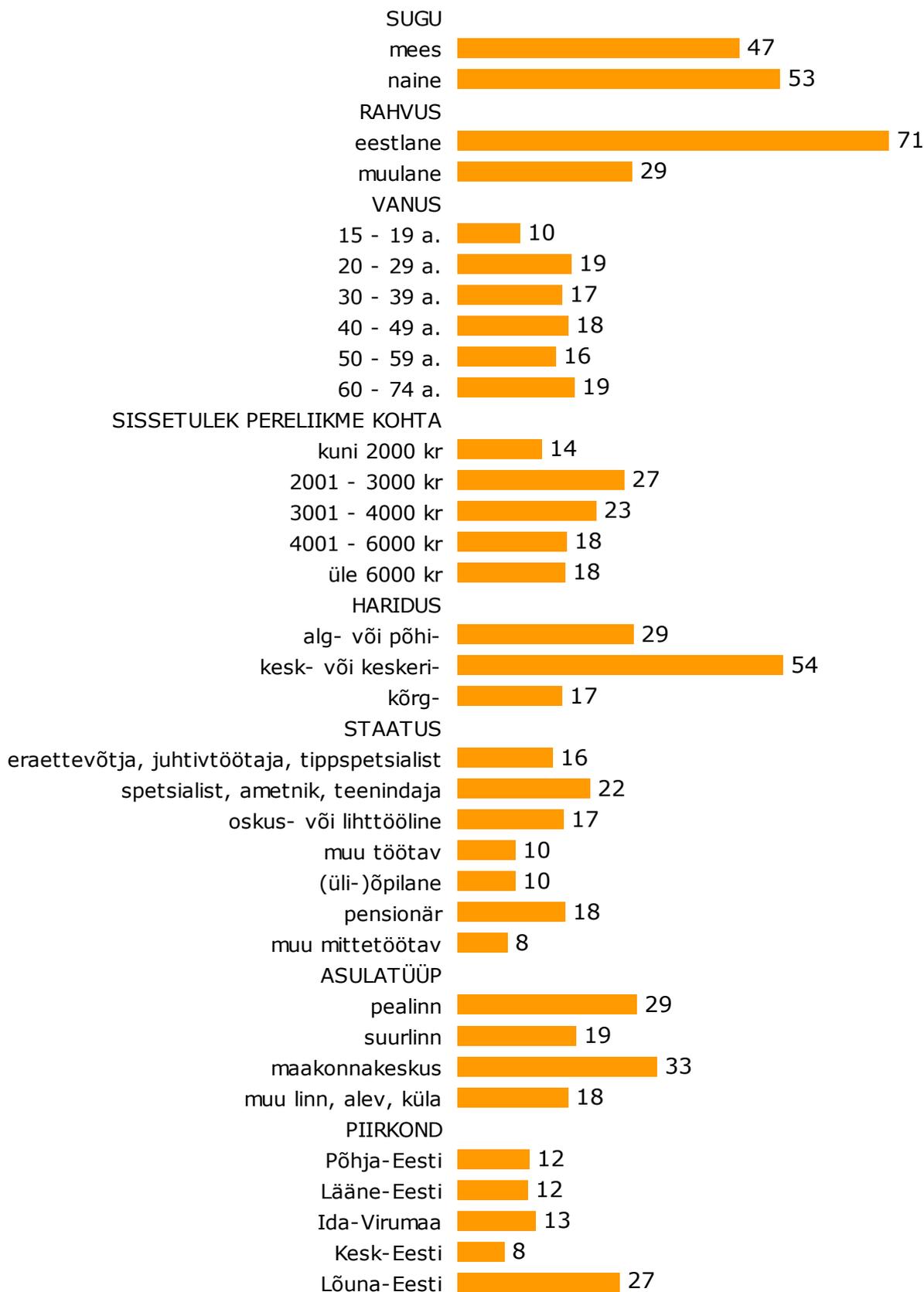
Töötamiseks kõlblikke intervjuusid tehti 997. Uuringutulemuste töötlemiseks kasutati andmetöötluspaketti SPSS for Windows.

Pärast küsitlust võrreldi vastanute sotsiaaldemograafilist koosseisu elanikkonna omaga ja kaaluti andmed teoreetilise mudeliga vastavaks.

Järgnevas tabelis on toodud valimivea piirid proportsioonihinnangul 95% usaldusnivool.

Tabel 1. Valimivea piirid

Valimi suurus	50%	48%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%	5%	3%	2%
10	30,99	30,97	30,36	29,56	28,40	26,84	24,79	22,13	18,59	13,51	10,57	8,68
20	21,91	21,90	21,47	20,90	20,08	18,98	17,53	15,65	13,15	9,55	7,48	6,14
30	17,89	17,88	17,53	17,07	16,40	15,49	14,31	12,78	10,74	7,80	6,10	5,01
40	15,49	15,49	15,18	14,78	14,20	13,42	12,40	11,07	9,30	6,75	5,29	4,34
50	13,86	13,85	13,58	13,22	12,70	12,00	11,09	9,90	8,32	6,04	4,73	3,88
60	12,65	12,65	12,40	12,07	11,60	10,96	10,12	9,03	7,59	5,51	4,32	3,54
70	11,71	11,71	11,48	11,17	10,74	10,14	9,37	8,36	7,03	5,11	4,00	3,28
80	10,96	10,95	10,73	10,45	10,04	9,49	8,77	7,82	6,57	4,78	3,74	3,07
90	10,33	10,32	10,12	9,85	9,47	8,95	8,26	7,38	6,20	4,50	3,52	2,89
100	9,80	9,79	9,60	9,35	8,98	8,49	7,84	7,00	5,88	4,27	3,34	2,74
110	9,34	9,34	9,15	8,91	8,56	8,09	7,47	6,67	5,61	4,07	3,19	2,62
120	8,95	8,94	8,76	8,53	8,20	7,75	7,16	6,39	5,37	3,90	3,05	2,50
130	8,59	8,59	8,42	8,20	7,88	7,44	6,88	6,14	5,16	3,75	2,93	2,41
150	8,00	8,00	7,84	7,63	7,33	6,93	6,40	5,71	4,80	3,49	2,73	2,24
200	6,93	6,93	6,79	6,61	6,35	6,00	5,54	4,95	4,16	3,02	2,36	1,94
300	5,66	5,65	5,54	5,40	5,18	4,90	4,53	4,04	3,39	2,47	1,93	1,58
500	4,38	4,38	4,29	4,18	4,02	3,79	3,51	3,13	2,63	1,91	1,49	1,23
800	3,46	3,46	3,39	3,30	3,17	3,00	2,77	2,47	2,08	1,51	1,18	0,97
1000	3,10	3,10	3,03	2,95	2,84	2,68	2,48	2,21	1,86	1,35	1,06	0,87

Joonis 1 Vastanute profiil, % n=997

Teostajad

Uuringu erinevates etappides olid vastutavad:

▪ Küsimustiku ja aruande koostaja:	Tõnis Ormisson
▪ Valimi koostaja/küsitlustöö koordineerija:	Marina Karpištšenko/Kristel Toom
▪ Andmesisestuse koordineerija:	Asta Pajos
▪ Tabeltöötlus:	Tõnis Stamberg/Tõnis Ormisson/Kaire Siimon
▪ Graafilised tööd:	Tõnis Ormisson

Kontaktandmed:

▪ Telefon:	6 684 869
▪ Faks:	6 277 584
▪ E-post:	tonis,ormisson@turu-uuringute.ee
▪ Kodulehekülg:	www.turu-uuringute.ee
▪ Adress:	Tatari 6 (3. korrus), 10 116 Tallinn

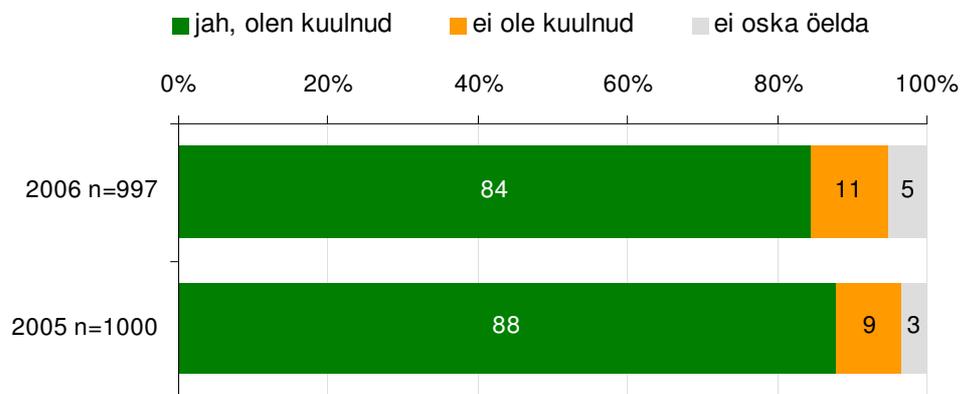
UURINGUTULEMUSED

1 Elanikkonna teadlikkus

1.1 Üldine teadlikkus EL toetustest

Eesti elanike teadlikkus Euroopa Liidu (EL) rahalistest toetustest on kõrge, kuid võrreldes eelmise aastaga pisut langenud. Kui 2005. aasta kevadel tehtud uuringu tulemuste alusel oli 88% elanikkonnast kuulnud, et Eesti saab rahalisi toetusi Euroopa Liidust, siis käesoleval aastal on sellest teadlik 84% ehk 4% võrra vähem elanikke. Selline langus ületab võimaliku veapiiri (95% usaldusnivool) ning seega ei ole tegemist juhusliku statistilise kõikumisega, vaid väikese, kuid siiski reaalse teadlikkuse langusega.

Joonis 2 Teadlikus EL rahalistest toetustest Eestile, %

Teadlikkus on märgatavalt madalam eelkõige noorte (15-19aastased) ning madalama haridusega elanike seas, samuti mitte-eestlaste seas — igas nimetatud elanike grupis on ligi viiendik selliseid, kes ei ole EL rahalistest toetustest kuulnud. Piirkondlikult on teadlikkus kõige madalam Ida-Virumaal, kus toetustest ei ole kuulnud 23%.

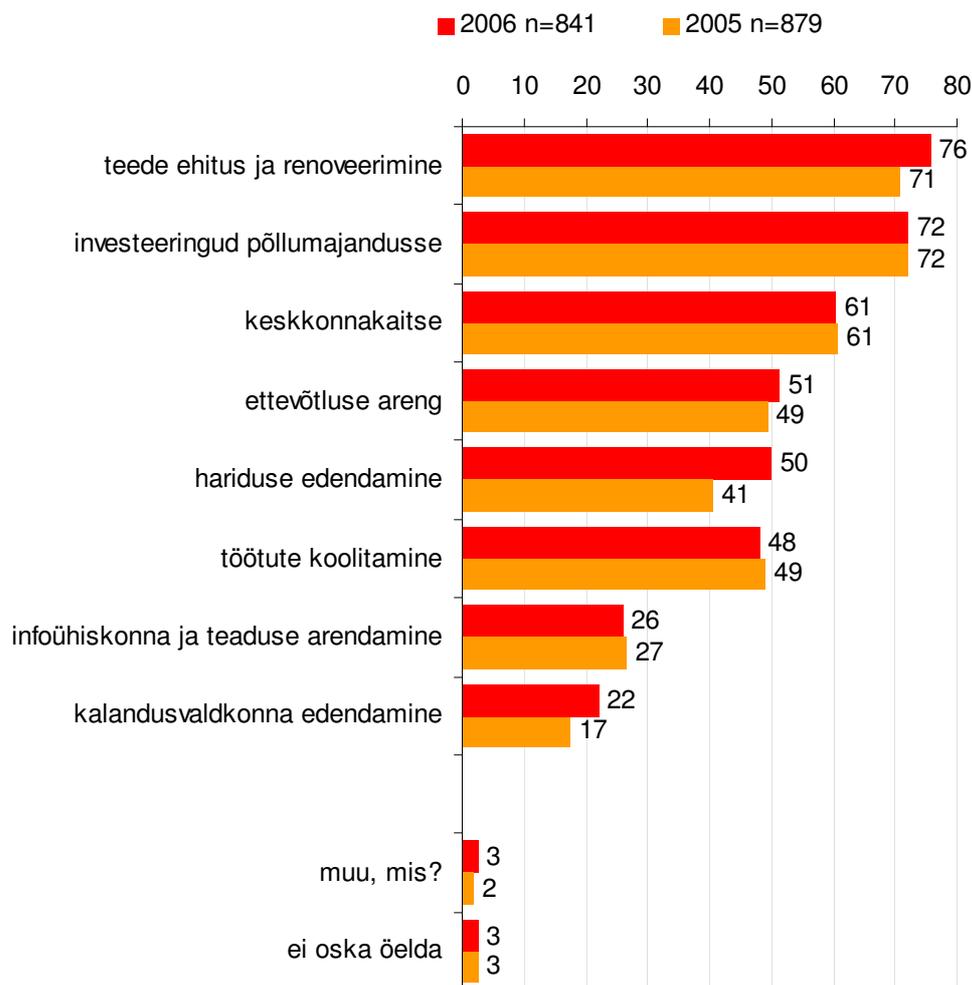
Kõigil vastanutel, kes olid kuulnud EL rahalistest toetustest, palusime nimetada konkreetseid valdkondi, kus on võimalik EL-lt toetusi taotleda. Esitasime vastajatele nimekirja erinevatest valdkondadest ning palusime nimetada need, millistes nende arvates on toetuse taotlemine võimalik.

Selgub, et kuigi elanikkonna üldine teadlikkus EL toetustest on pisut langenud, on teadliku osa elanike pilt muutunud selles küsimuses pisut avaramaks, sest erinevaid valdkondi osati nimetada enam kui eelmisel aastal. Nii on kõige enam kasvanud teadlikkus hariduse edendamise toetuste taotlemise võimalustest (41%-lt 50%-le ehk aastaga 9% kasvu). Samuti on 5% võrra kasvanud teadlikkus nii kalanduse valdkonna edendamise toetustest kui teedeehituse ning renoveerimise toetuste taotlemise osas ([Joonis 3](#)).

Viimane nimetatutest on ka üldiselt kõige tuntum toetuste valdkond. Neist, kes on teadlikud EL rahalistest toetustest, on 76% kursis, et toetusi saab taotleda teedeehituseks ning renoveerimiseks. Vaid pisut väiksem on teadlikkus investeerimisvõimalustest põllumajandusse ning keskkonnakaitsesse.

Kõige vähem teatakse, et toetusi on võimalik saada kalanduse valdkonna edendamiseks (vaid 22%) ning infoühiskonna ja teaduse arendamiseks.

Joonis 3 Teadlikkus toetuste taotlemise võimalustest erinevates valdkondades, % (vastajad, kes teadsid EL rahalistest toetustest Eestile)

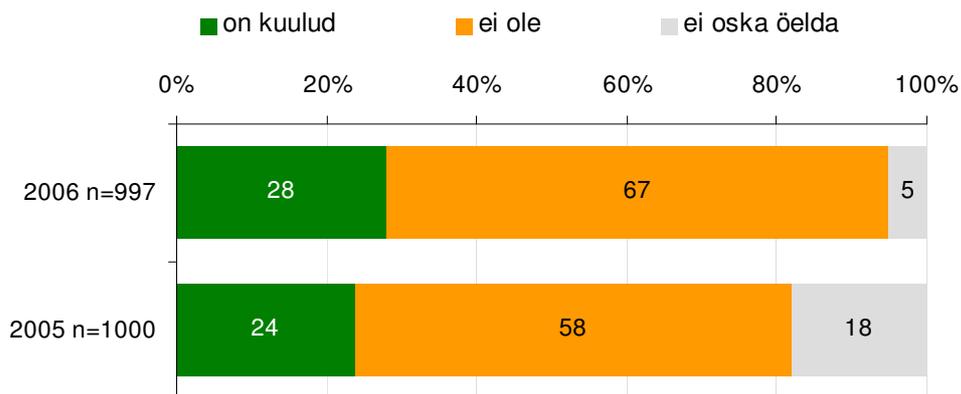

Kui vaadata küsimuse tulemusi kõigi vastajate (ehk kogu elanikkonna) perspektiivist, siis kõige enam ollakse teadlikud teedeehituse ning renoveerimise toetuste võimalustest. Siin on teadlikke 67% elanikest vanuses 15-74 eluaastat ehk 95% tõenäosusega on neid kokku 700 300 ± 30 700 inimest. Kõige vähem, 198 900 ± 25 500 inimest, teab kalanduse valdkonna edendamise toetuste võimalustest.

1.2 Teadlikkus EL struktuurifondidest

Kui EL toetustega on kursis valdav osa elanikkonnast, siis täpsemalt EL struktuurifondide puhul on teadlikkus oluliselt madalam. Kuid erinevalt üldisest EL toetuste teadlikkusest on struktuurifondide tuntus aastaga suurenenud. Kui eelmisel aastal oli EL struktuurifondidest kuulnud 24% elanikkonnast, siis sel aastal on see näitaja tõusnud 28%-ni (Joonis 4). Neljaprotsendine teadlikkuse tõus jääb siin küll vaid pisut suuremaks võimalikust statistilise vea piirist, kuid on siiski piisav, et viidata väiksele reaalsele teadlikkuse tõusule elanikkonna seas.

Kokku on struktuurifondidest kuulnud 292 600 ± 29 200 elanikku vanuses 15-74.

Joonis 4 Teadlikkus EL Struktuurifondidest, %

Teadlikkus struktuurifondidest on keskmisest **vähem** järgmistes elanike gruppides:

- Noorem elanikkond: 15-19aastastest on teadlikud 13% (ehk -15% võrreldes keskmisega). Vanuseliselt on kõige suurem teadlikkus 40-49 aastaste seas, kus SF-st on kuulnud 39%.
- Väiksema haridustasemega elanike seas: alg- või põhiharidusega elanikest on teadlikud vaid 14% (-14% keskmisest); Kõrgharitudest on teadlikud aga tervelt pooled.
- Mitte-eestlaste seas on teadlikke vaid 17% võrreldes 32%-ga eestlaste seas.
- Maapiirkondade elanikud (-14% keskmisest). Kõige teadlikumad on siin maakonnakeskuste elanikud, kellest on SF-st kuulnud 35%.
- Piirkondlikult idavirumaalaste seas (teadlikke 16%).
- Madalama sissetulekuga elanikud: kui elanikest, kelle kuusissetulek ühe pere liikme kohta on kuni 2000 krooni, on SF-dest teadlikud 20%, siis üle 6000 krooni kuus teenivate seas on selliseid 53% ehk 23% võrra enam.
- Pensionäride (19%) ning õpilaste/üliõpilaste seas (17%). Suurem on teadlikkus aga ettevõtjate, tippjuhtide, -spetsialistide hulgas (48%).

1.3 Teadlikkus valdkonniti

Järgnevalt vaatleme teadlikkust veel detailsemalt. Palusime erinevate üldiste EL toetusvaldkondadega kursis olevatel vastanutel nimetada nelja erineva valdkonna kohta täpsemaid toetuste alamvaldkondi. Nii küsisime detailsemalt valdkondade siseselt küsimusi põllumajanduse edendamise, tööalaste oskuste arendamise, ettevõtluse arendamise ning lõpuks infrastruktuuri ja kohaliku arengu toetamise kohta. Esitasime iga valdkonna kohta rea detailsemaid teemasid ning palusime kõigil, kes antud üldvaldkonna toetustega kursis olid, nimetada, milliste teemadele/alamvaldkondadele mõeldud toetustest on vastajad kuulnud.

Sel aastal kasutatud metoodika erines mõnevõrra eelmise aasta uuringu omast. Nimelt küsisime eelmisel aastal alamvaldkondade kohta küsimusi kõigilt uuringus osalenutelt. Selle aasta uuringus esitasime alamvaldkondade küsimused vaid neile, kes antud üldvaldkonna toetustest väidetavalt kuulnud olid. Et tulemused oleksid omavahel võrreldavad eemaldasime eelmise aasta tulemustest nende arvamusel, kes antud valdkonna toetustest enda sõnul kuulnud ei olnud. Seega ei saa antud uuringu tulemusi üks-üheselt võrrelda eelmise aasta uuringu kokkuvõttes toodud numbritega, küll aga saame eelmise aasta numbreid täna pisut kitsamalt vaadates kahe aasta tulemused esitada adekvaatset võrdlust võimaldaval kujul.

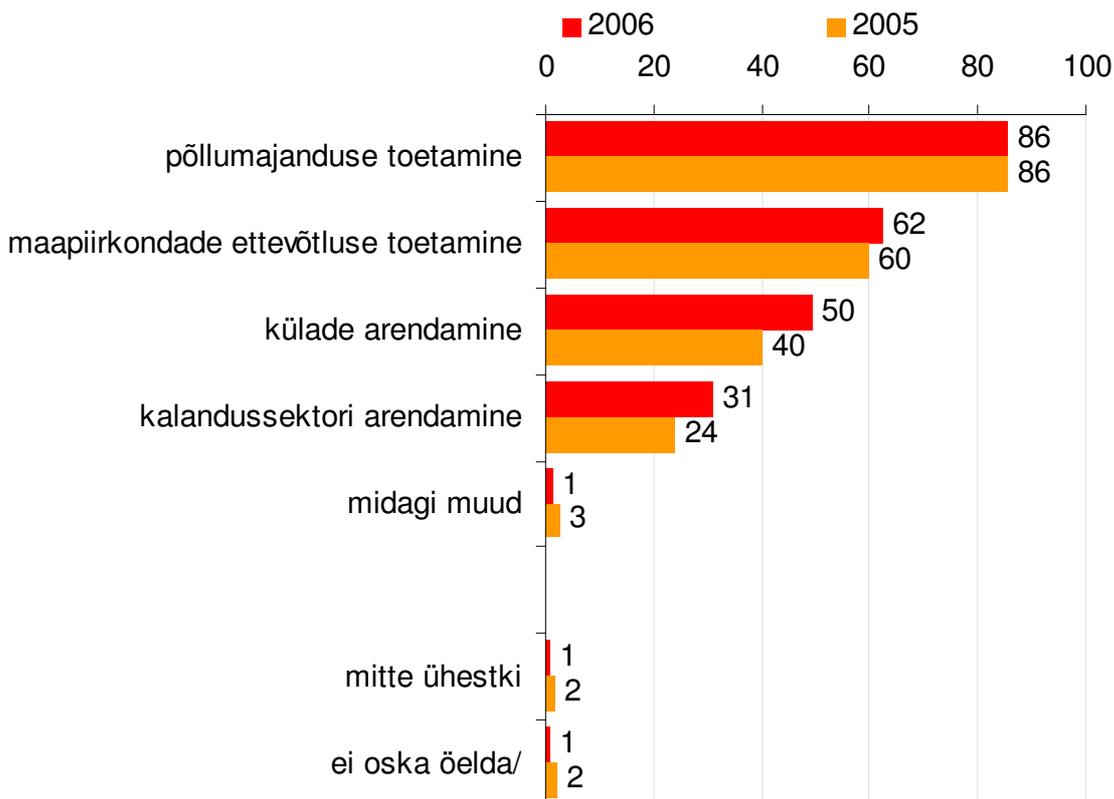
Põllumajanduse edendamise toetused

Vaatame esmalt põllumajanduse edendamisega seotud alamvaldkondi. Esitasime küsimuse põllumajanduse alamvaldkondade kohta kõigile neile vastanutele, kes eelnevalt väitsid, et on kuulnud

võimalusest saada Euroopa Liidust toetusi investeeringute tegemiseks põllumajandusse ning kalandusse (vt [joonis 3](#)).

Selgub, et pilt põllumajanduse toetuste teadlikkuses sarnaneb suures osas eelmise aasta tulemustega. Endiselt teatakse kõige enam põllumajanduse toetamise ning maapiirkondade ettevõtluse toetamiseks mõeldud võimalusi ([joonis 5](#)). Nende puhul ei ole aastaga toimunud ka märkimisväärset muutust. Pisut on tõusnud aga teadlikkus külade arendamiseks mõeldud võimalustest ning kalandussektori arendamise võimalustest (viimsele viitas ka tulemus [joonisel 3](#)).

Joonis 5 Teadlikkus põllumajanduse edendamiseks mõeldud võimalustest, % kes on kuulnud (vastajad, kes olid kuulnud investeeringutest põllumajandusse ning kalandusse)

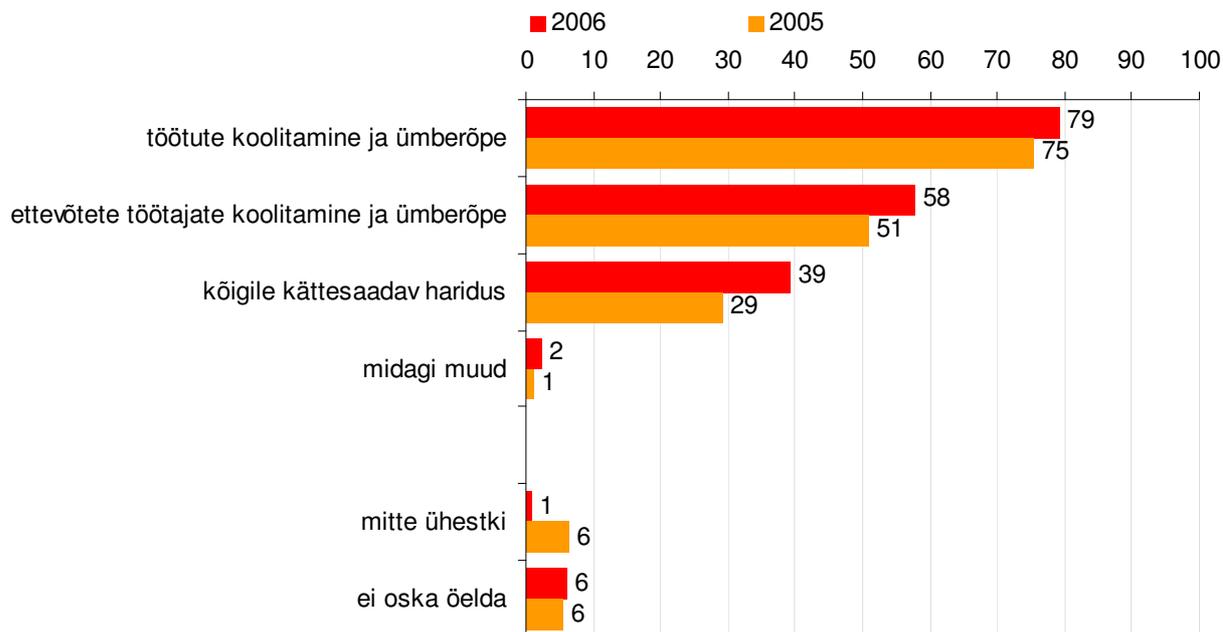
Inimeste tööalaste oskuste arendamise toetused

Järgnevalt palusime kõigil, kes eelnevalt väitsid, et nad on kuulnud EL toetustest töötute koolitamiseks ning hariduse edendamiseks ([joonis 3](#)), nimetada, millistest tööalaste oskuste arendamiseks mõeldud toetustest on ta kuulnud.

Siin näeme kõigi nimetatud võimaluste osas kergelt teadlikkuse tõusu võrreldes eelmise aastaga. Siiski ei ole muutunud erinevate võimaluste teadlikkuse omavaheline järjestus ([Joonis 6](#)). Nii on endiselt teadlikkus kõige suurem töötute koolitamise ja ümberõppe toetuste ning kõige väiksem kõigile kättesaadava hariduse toetuse osas.

Kui vaadata erinevusi eelmise aastaga, siis pisut enam on tõusnud teadlikkus just nende võimaluste osas, mis nii eelmisel kui sel aastal on üldiselt vähemteadvustatud. Nii on kõigile kättesaadava hariduse võimalustest teadlike hulk kasvanud 10% võrra, ettevõtete tööalasest koolitusest teadlike hulk 8% võrra ning töötute koolitusest teadlike hulk 4% võrra.

Joonis 6 Teadlikkus inimeste tööalaste oskuste arendamiseks mõeldud EL toetustest, % kes on kuulnud (vastajad, kes on kuulnud töötute koolitamisest ning hariduse edendamisest)

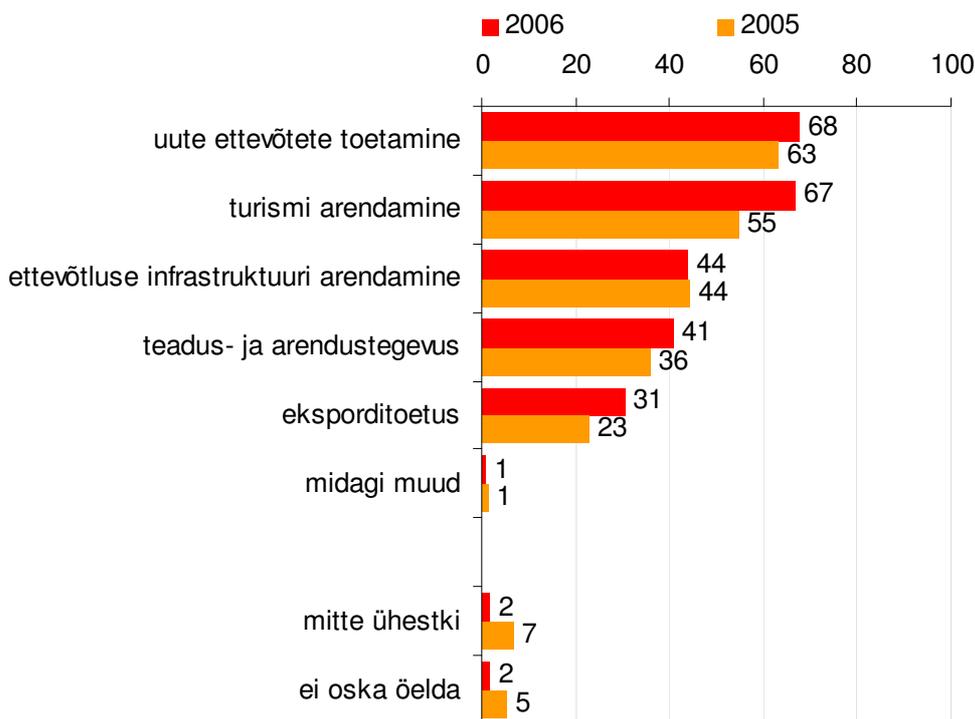

Ettevõtluse arendamise toetused

Küsimused, mis mõõtsid teadlikkust ettevõtluse arendamise eri valdkondadest, esitasime neile, kes eelnevalt ütlesid, et nad on kuulnud EL ettevõtluse arendamisele suunatud toetustest. Ka siin võib märgata teadlikkuse kasvu. Jällegi on üldjärjestus jäänud eelmise aastaga võrreldes samaks, kuid märgata võib teadlikkuse kasvu (Joonis 7). Kui kõige enam teatakse endiselt uute ettevõtete toetamise võimalusi, kus 5% teadlikkuse kasv ületab vaid napilt statistilise vea piiri, siis teadlikkus teise, turismi arendamise võimaluste osas, on kasvanud aastaga kõige enam — 12% võrra.

Kõige vähem on elanikud kuulnud endiselt eksporditoetustest.

Joonis 7 Teadlikkus ettevõtluse arendamiseks mõeldud EL toetustest, % kes on kuulnud (vastajad, kes olid kuulnud ettevõtluse arendamisest EL poolt)

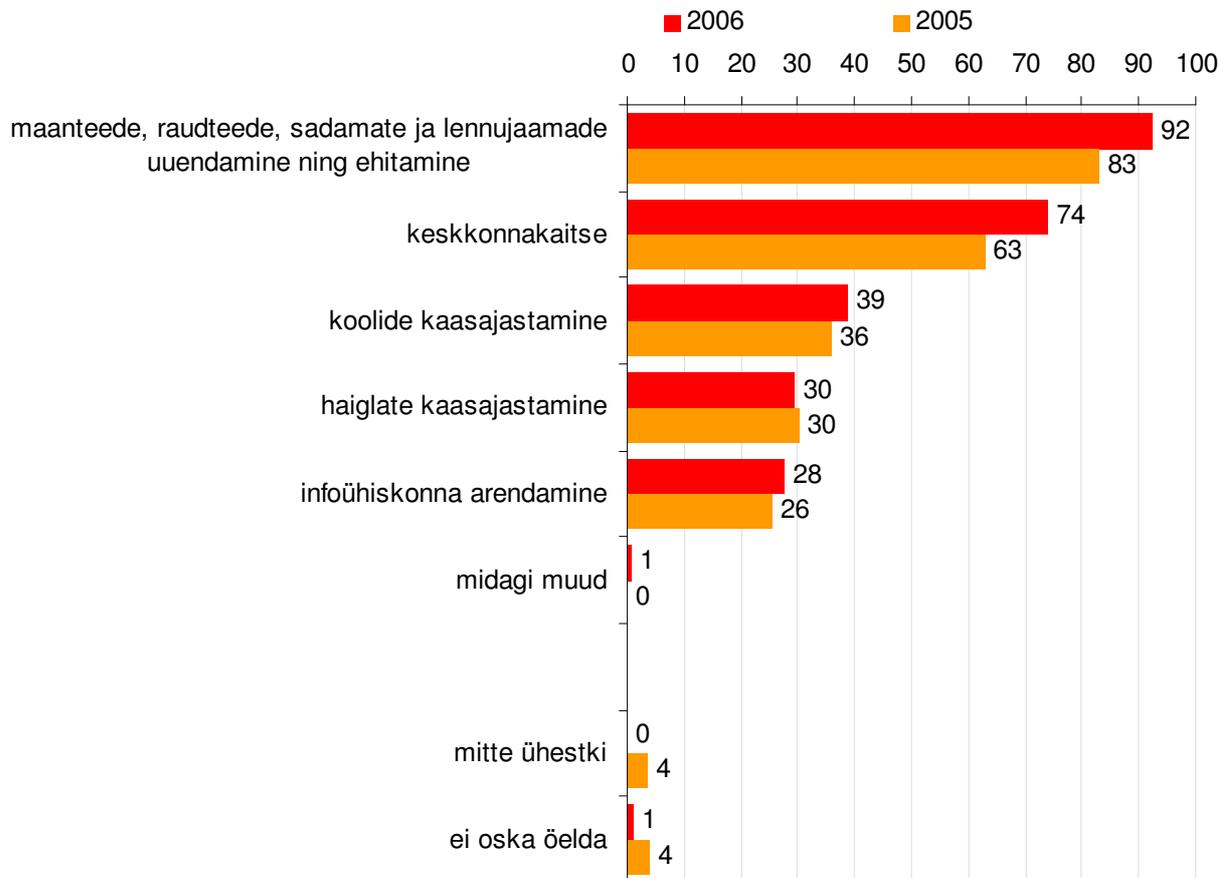
Infrastruktuuri ja kohaliku arengu toetused

Viimasena esitasime kõigile vastajatele, kes eelnevalt ütlesid, et on kuulnud EL toetustest teedeehituseks ning renoveerimiseks, küsimuse teadlikkuse kohta erinevate infrastruktuuri ja kohaliku arengu toetuste võimalustest. Sarnaselt eelmistele valdkondadele on ka siin erinevate võimaluste järjestus sama, mis eelmisel aastal, kuid märgata võib teadlikkuse kasvu.

Antud juhul on kõige enam tõusnud kahe liidervaldkonna teadlikkus. Maanteed, raudteede, sadamate ja lennujaamade uuendamise ning ehitamise toetuse võimaluse teadlikkus on tõusnud aastaga 9% võrra ning keskkonnakaitse toetuste võimaluste teadlikkus 11% võrra.

Kõige väiksem on selles valdkonnas teadlikkus infoühiskonna arendamise võimaluste osas, mille kaheprotsendist tõusu ei saa pidada ka statistiliselt oluliseks muutuseks.

Joonis 8 Teadlikkus infrastruktuuri ja kohaliku arengu toetamiseks mõeldud EL toetustest, % kes on kuulnud (vastajad, kes olid kuulnud teedeehituse ning renoveerimise toetustest EL poolt)

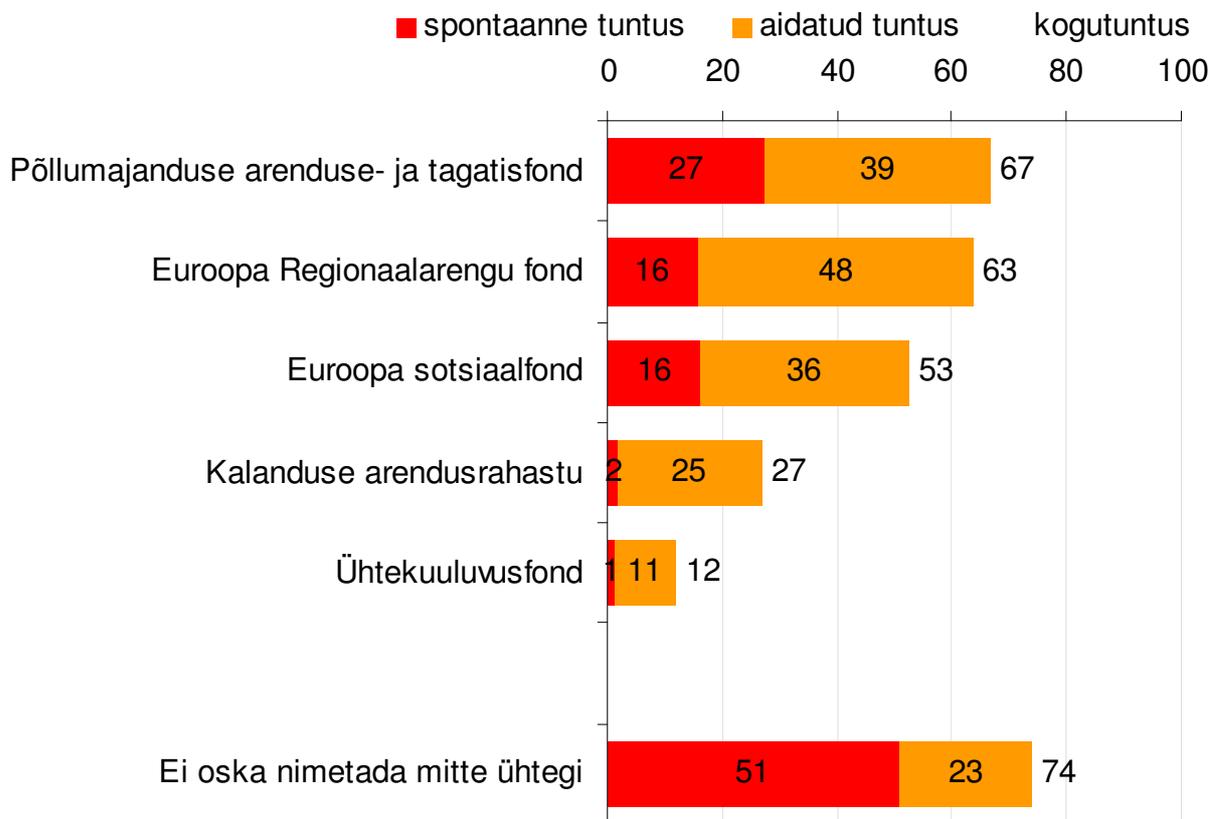
Konkreetsed struktuurifondid

Lisaks sellele, et kaardistasime täpsemalt teadlikkust erinevate EL-i toetusvõimaluste osas, uurisime pisut täpsemalt ka EL struktuurifondide tuntust. Siinkohal mõõtsime eraldi konkreetsete fondide spontaanset ning aidatud tuntust. Nii palusime esmalt uuringus osalejatel nimetada konkreetseid fonde ilma abimaterjalideta ning seejärel küsisime fondide tuntust vastajale ette antud nimekirja alusel.

Tulemused nii spontaanse kui aidatud tuntuse osas on toodud joonisel 9. Selgub, et kõige enam teatakse põllumajanduse arenduse ja –tagatisfondi, mida oskas spontaanselt nimetada 27% neist vastanutest, kes üldse olid kuulnud midagi struktuurifondidest. Koos 39% aidatud tuntusega oli seega 67% SF-dest teadlikest inimestest teadlik ka põllumajanduse arendus ja –tagatisfondi olemasolust.

Pooled (51%) neist, kes olid küll kuulnud EL-i struktuurifondidest, ei osanud spontaanselt nimetada mitte ühtki nimekirjas toodud fondi. Seejärel fondide nimekirja lugedes ütles 23% vastanutest, et ei ole kuulnud ühestki antud fondist. Seega 74% neist, kes on kuulnud EL struktuurifondidest üldiselt, ei osanud spontaanselt ega nimekirja näitamisel (aidatud tuntus) viidata ühele konkreetsele fondile.

Joonis 9 Konkreetsete struktuurifondide tuntus, % n=278 (vastajad, kes olid kuulnud EL SF-dest)

Kui toodud tulemusi laiendada kogu valimile, siis 15-74 aastaste elanike seas oli neid, kes on kuulnud EL struktuurifondidest ning kes aidatult ka mõne konkreetse fondi ära tundsid, 21% ehk ligikaudu viiendik elanikkonnast.

14% kogu elanikkonnast on kuulnud struktuurifondidest ning oskab üht või mõnda konkreetset fondi nimetada ka spontaanselt, ilma nimekirja abita. Üldnumbritesse panduna on neid, kes oskavad spontaanselt mõnd konkreetset fondi nimetada 15-74 aastaste elanike seas 144 300 ± 22 400 inimest. Neid, kes oskavad spontaanselt või aidatult nimetada vähemalt üht fondi, on kokku 225 200 ± 26 700 inimest.

RAK

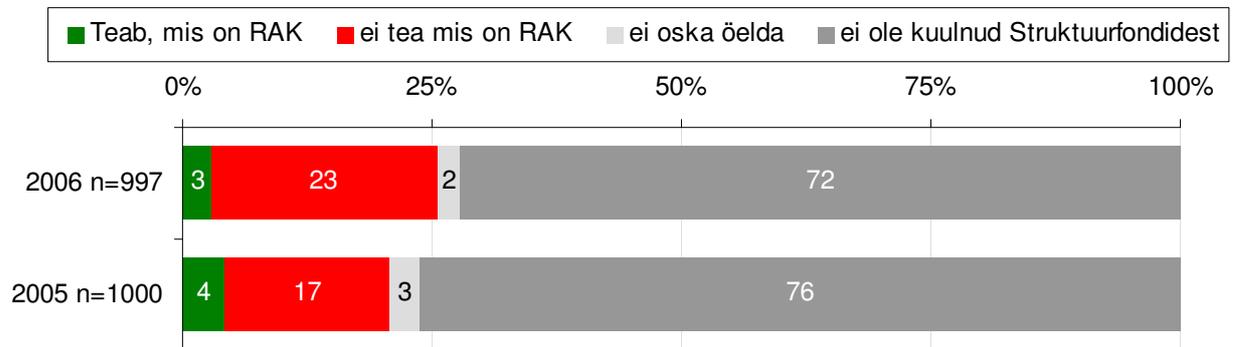
Sarnaselt eelmise aasta uuringuga vaatlesime ka selle aastal, kui paljud elanikud teavad, mis asi on Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtu Eesti riiklik arengukava (RAK). Et eelmisel aastal esitati küsimus kõigile uuringus osalenutele sõltumata sellest, kas nad olid struktuurifondidest midagi kuulnud või mitte, ning sel aastal vastasid vaid need, kes eelnevalt tunnistasid, et on kuulnud Euroopa Liidu struktuurifondidest, pidime võrreldavate andmete saamiseks eelmise aasta tulemustest välja filtreerima need, kes ei olnud struktuurifondidest midagi kuulnud.

Tulemustest selgub, et elanikkonnas tervikuna on RAK-st teadlike elanike osakaal muutunud väga minimaalselt. Kui arvestada vaid nende hinnanguid, kes on struktuurifondidest üldse kuulnud, siis oli riiklikku arengukava teadvaid elanikke eelmisel aastal kokku 4%. Sel aastal on tulemuseks ca 3% ning kahe aasta tulemuse vaheline erinevus on 1,26%. Statistilise vea piir on antud valimi suuruse ning tulemuse proportsiooni puhul vahemikus 1,06% - 1,24% ning seega ületab erinevus napilt statistilise vea piiri, mis tähendab, et aastaga on RAK-st teadlike koguhulk elanikkonna seas pisut vähenenud.

Suurenenud on küll nende elanike hulk, kellelt selle kohta üldse midagi sisukat küsida saime (need, kes on kuulnud struktuurifondidest), kuid lisandunud struktuurifondidest teadlike hulk on siin kasvanud

pigem RAK-st mitte-teadlike elanike osakaalu, kui lisanud ka RAK-st informeerituid. Seega võib eeldada, et teavitustöö on jõudnud elanikeni pigem pinnapealselt.

Joonis 10 Kas teate, mis on Eesti riiklik arengukava EL struktuurifondide kasutuselevõtuks (RAK)?, %

Kõigil neil, kes ütlesid, et teavad, mis RAK on, palusime ka lühidalt oma sõnadega kirjeldada, mis on selle dokumendi eesmärk. Kokku andis 20 vastajat oma sõnadega selgituse, millisenä nad näevad RAK eesmärki. Vastajate vähesuse tõttu toome kõik antud vastused originaalkujul siinkohal ara:

1. kirjutatavad projektid peavad olema sellega seotud ja kooskõlas
2. taotluste jagamine ja kontroll
3. eesti majanduse arendamine
4. arvan, et seal on kirjas eesti senised prioriteedid rahade taotlemiseks
5. vähem saastada, vähem tarbida kütust
6. Eesti majanduse areng, selle abistamine
7. eesmärk aidata põllumehi, kalureid, firmasi
8. toetab eesti arengut
9. eesti arengu jaoks raha saamine
10. olen kuulnud, taotlejate eelistused
11. toetada rahaliselt uute ja renoveeritavate objektide ehitust
12. toetada planeeritud arengusuundi
13. eks ta paremat arengut ja suuremaid võimalusi tähenda
14. RAK-i järgi hakatakse toetusi planeerima
15. RAK on Eesti majanduse parandamine s.t. et igas külas oleks avalik internetipunkt, raamatukogud, teedevõrgustik, et edendataks külakultuuri, et pööratakse tähelepanu puhtale loodusele. Ja RAK järgi on neile kõigile ministritele antud riiklik arengukava
16. ettevõtluse ärgitamine
17. institutsioonide loomine struktuurifondide raha sihipäraseks kasutamiseks ja aruandluseks
18. kuidas kõige mõistlikumalt Euroopa raha Eestis ära jagada
19. riigi nägemus sellest, kuhu EL struktuurifondide raha suunata
20. infoühiskonna arendamine

Keskmisest suurem on RAK-st teadlike osakaal kõrgharidusega elanike hulgas, samuti maakonnakeskustes ning väiksemates linnades elavate inimeste seas.

1.4 Perioodid

Et selgitada elanike teadlikkust struktuurifondide rahastamisperioodide kohta, palusime kõigil struktuurifondidest kuulnud elanikel vabas vormis öelda, millal nende arvates algab ja lõpeb struktuurifondide järgmine rahastamisperiood. Neist 278-st vastanust, kes struktuurifondidest kuulnud olid, andsid siin vastuse kokku 58 inimest, neist 17 inimest andis korrektse vastuse. Seega võib öelda, et spontaanne teadlikkus struktuurifondide järgmise rahastamisperioodi täpse aja kohta on elanikkonnas suhteliselt madal. Kui seda tulemust laiendada kogu eesti elanikkonnale, siis võib 95%

tõenäosusega öelda, et 15-74-aastaste elanike seas jääb korrektset vastust teadvate elanike hulk vahemikku 9400 – 26300 inimest. Kuna antud vastuseid ei olnud väga palju toome siinkohal originaalkujul välja kõik antud vastused:

1. 2013
2. 2006
3. 2006
4. 2006
5. 2007
6. 2007
7. 2007
8. 2007
9. 2007
10. 2010
11. 2010
12. 2013
13. 1.04.2006
14. 2004 algas vist
15. 2004-2007
16. 2004-2010
17. 2006 a vist lõpeb paljude projektide rahastamine
18. 2006 lõpeb
19. 2006-2009
20. 2006-2010
21. 2006-2013
22. 2007 lõpeb
23. 2007-2009
24. 2007-2010
25. 2007-2010
26. 2007-2012
27. 2007-2012
28. 2007-2013
29. 2007-2013
30. 2007-2013
31. 2007-2013
32. 2007-2013
33. 2007-2013
34. 2007-2013
35. 2007-2013
36. 2007-2013
37. 2007-2013
38. 2007-2013
39. 2007-2013
40. 2007-2013
41. 2007-2013
42. 2007-2013
43. 2007-2013
44. 2007-2013
45. 2007-2013
46. 2009-2013
47. 2012 lõpeb
48. 2020 lõppeb
49. algab 2006
50. algab 2007
51. kuni 2013-ni

52. lõpeb 2006
 53. lõpp 2007
 54. lõpeb 2006
 55. ma ei tea, ikka vast igal aastal midagi
 56. olen kuulnud, aga ei meenu
 57. täpselt ei tea, aga kusagil 2012-2015, pakun
 58. üks tähtaegadest on 2004-2006

1.5 Rahasummad

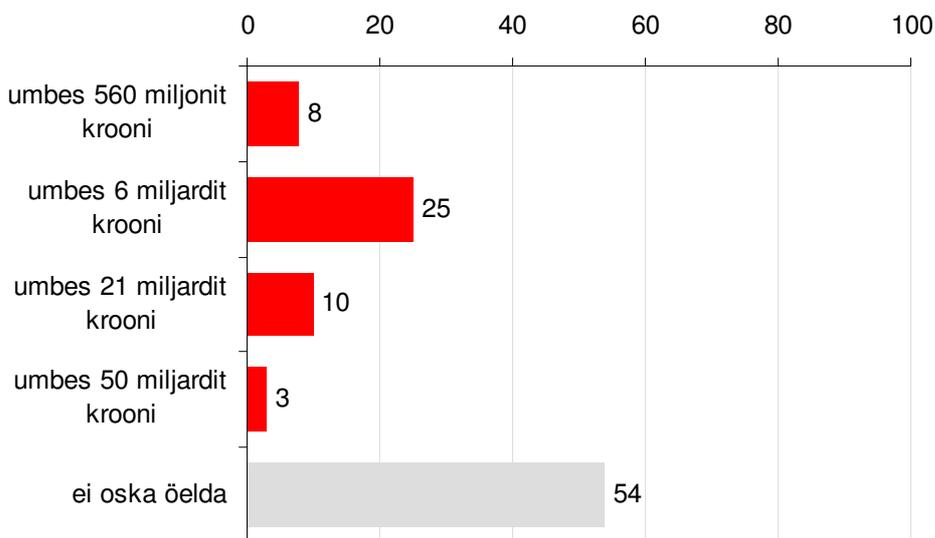
Uurisime lisaks ka seda, mil määral elanikud on kursis EL struktuurifondide toetussummade suurusega. Nii küsisime kõigilt struktuurifondidest kuulnud elanikelt, kui palju Eesti riik saab struktuurifondidest toetusi perioodil 2004-2006 ning perioodil 2007-2013. Mõlema küsimuse puhul esitasime vastajale ka võimalikud vastusevariandid.

Üldiselt ei saa siin teadlikkust pidada kuigi kõrgeks, sest nii praeguse kui järgmise rahastamisperioodi puhul oli neid, kes küsimusele üldse vastata ei oska, üle poole. Praeguse perioodi puhul ei osanud jagatavat summat nimetada 54% ning 2007-2013 perioodi kohta 58% kõigist neist vastanutest, kes on struktuurifondidest kuulnud ([Joonised 11 ja 12](#)).

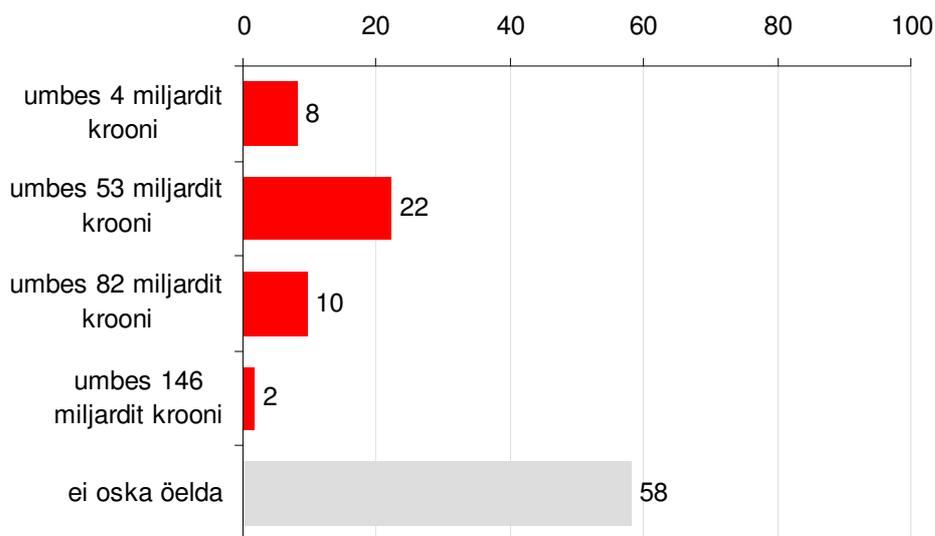
Sel aastal lõppeva (2004-2006) rahastamisperioodi puhul arvati kõige sagedamini (veerand vastanutest), et summa on umbes 6 miljardit krooni. Järgmise perioodi (2007-2013) puhul arvas umbes sama suur osa vastajatest, et jagatav summa on umbes 53 miljardit krooni.

Märgatavalt enam on siin vastuseid andnud mehed võrreldes naistega. Mõlema perioodi puhul on meeste seas neid, kes küsimusele ei oska vastata, ca 20% võrra vähem kui naiste hulgas. Samuti andsid keskmisest rohkem sisukaid vastuseid pealinlased ning suurema sissetulekuga elanikud.

Joonis 11 Teadlikkus struktuurifondide 2004-2006 perioodi rahastamise suurusest, % n=278 (vastajad, kes olid kuulnud EL SF-dest)

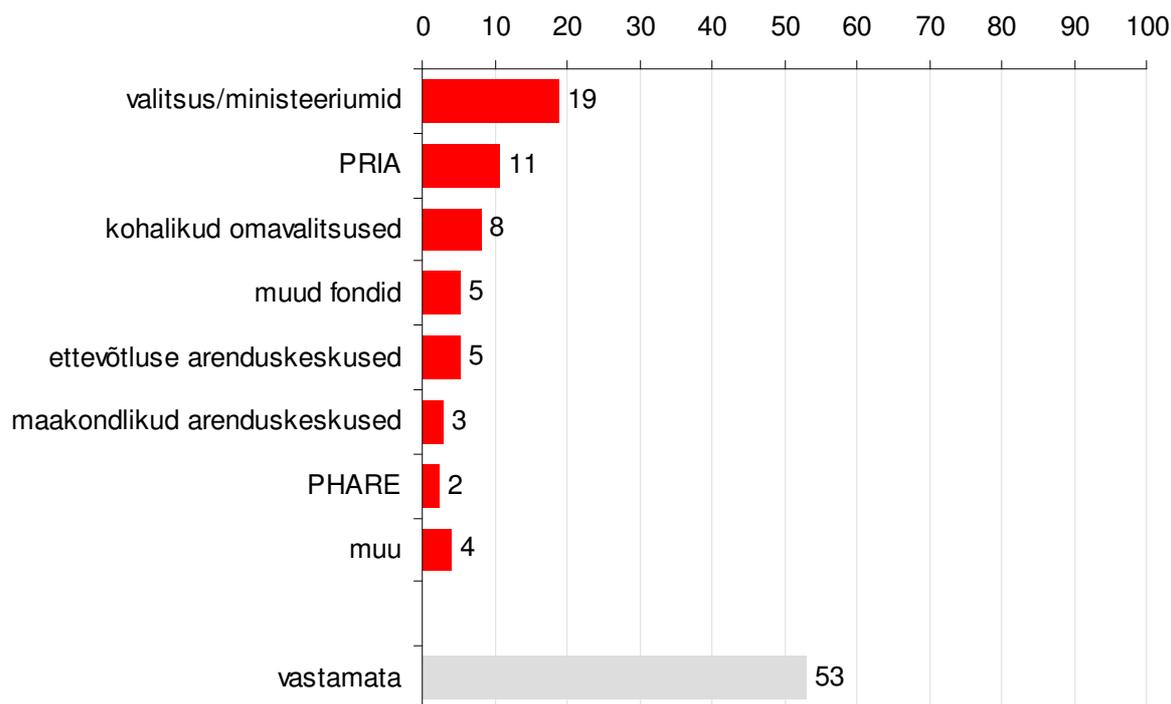
Joonis 12 Teadlikkus struktuurifondide 2007-2013 perioodi rahastamise suurusest, % n=278 (vastajad, kes olid kuulnud EL SF-dest)

1.6 Raha saajad/jagajad

Uurisime elanike teadlikkust ka raha jagamise protsessist. Palusime vastajatel ühelt poolt vabas vormis nimetada asutusi, mis nende arvates tegelevad struktuurifondide haldamise või toetuste jagamisega; teisalt uurisime, milline on elanike teadlikkus sellest, kellel üldse on võimalik EL struktuurifondidest toetusi taotleda, ning millised on konkreetsed objektid, mida on rahastatud EL struktuurifondide kaasabil.

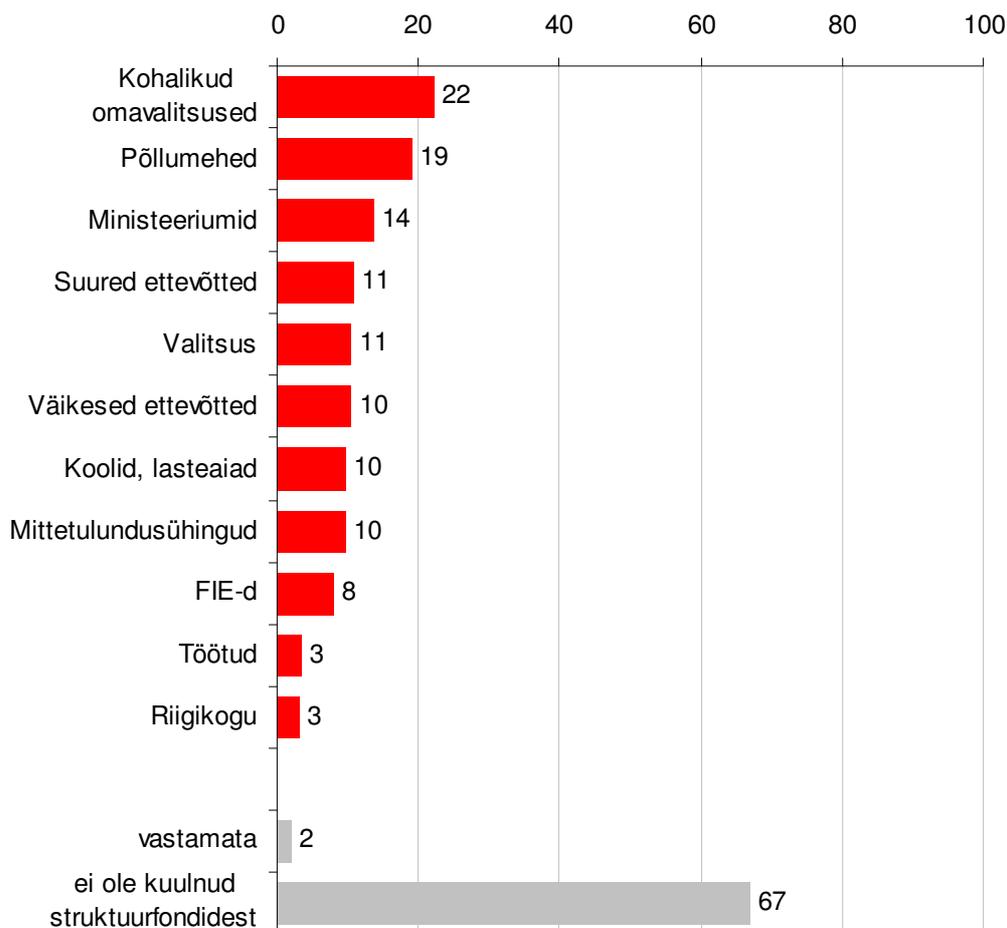
Kõige sagedamini on vastajad nimetanud struktuurifondide korraldajate ning jagajatena erinevaid ministeeriume. Neid mainis sisuliselt iga viies struktuurifondidest kuulnu. Samas üle poole neist, kes olid struktuurifondidest üldiselt kuulnud, ei osanud siin oma vastust anda. Lisaks ministeeriumidele on sagedamini nimetatud ka PRIA-t (11%) ning kohaliku tasandi võimuorganeid (linna-, maavalitsused jne 8%). Kõik vabas vormis antud vastused on originaalkujul ära toodud aruande lisas.

Joonis 13 Asutused, kes vastajate arvates tegelevad struktuurifondide korraldamise või jagamisega, % n=278 (vastajad, kes olid kuulnud EL SF-dest)

Selgitamaks, kellel on elanike arvates võimalik EL struktuurifondidest toetust taotleda, esitasime vastajatele nimekirja, kust palusime sobivad institutsioonid ja isikud välja valida.

Selgub, et kõige enam pakutakse seda võimalust kohalikele omavalitsustele. Sellise vastuse andis 72% neist, kes on struktuurifondidest kuulnud. Kogu elanikkonnast on seega kohalikke omavalitsusi märkinud 22% (Joonis 14). Vaid pisut vähem on nimetatud põllumehi (19% elanikest).

Joonis 14 Kellel on võimalus taotleda toetusi EL struktuurifondidest? % n= 997 (Kõik vastanud)

Lisaks palusime kõigil struktuurifondidest kuulnutel nimetada ka mõningaid konkreetseid objekte, mis on nende arvates rahastatud EL struktuurifondide kaasabil. Kokku andis siin oma vastuse 177 inimest — seega ligi pooled neist, kes on struktuurifondidest teadlikud, ei osanud siin spontaanselt midagi nimetada. Kõige enam nimetati üldiselt maanteid (või erinevaid väiksemaid maanteid) — kokku 61 korral. Kultuuriobjektidele viitas 30 ning veevärgiga seotud objektidele 28 vastajat. Konkreetsetest objektidest nimetati kõige sagedamini Tallinn-Narva maanteed (25 korral) ning Tallinn-Pärnu maanteed (22 korral). Tallinn-Tartu maanteed mainis 14 vastajat ning KUMU-t 9 vastajat. Lisaks nimetati keskkonnaga seotut (22 korral), gaasitrasse (14 korral), sadamaid, kalandust põllumajandust ning muud. Kõik avatud vastused on originaalkujul toodud aruande lisa.

2 Arvamused-hinnangud

Lisaks küsimustele teadlikkuse kohta erinevatel struktuurifondidega seotud teemadel, esitasime mõned küsimused selgitamaks struktuurifondidega kaasnevaid arvamusi ja hinnanguid.

2.1 Prioriteetsemad valdkonnad toetuste jagamisel

Esmalt uurisime, millised on need eluvaldkonnad, mida elanikud ise peavad toetuste saamisel oluliseks. Esitasime vastajatele nimekirja erinevatest valdkondadest ning palusime igal vastajal valida nimekirjast tähtsuse järjekorras kuni kolm valdkonda, mis nende hinnangul vajaksid järgmise seitsme aasta jooksul kõige enam Euroopa Liidu toetusi.

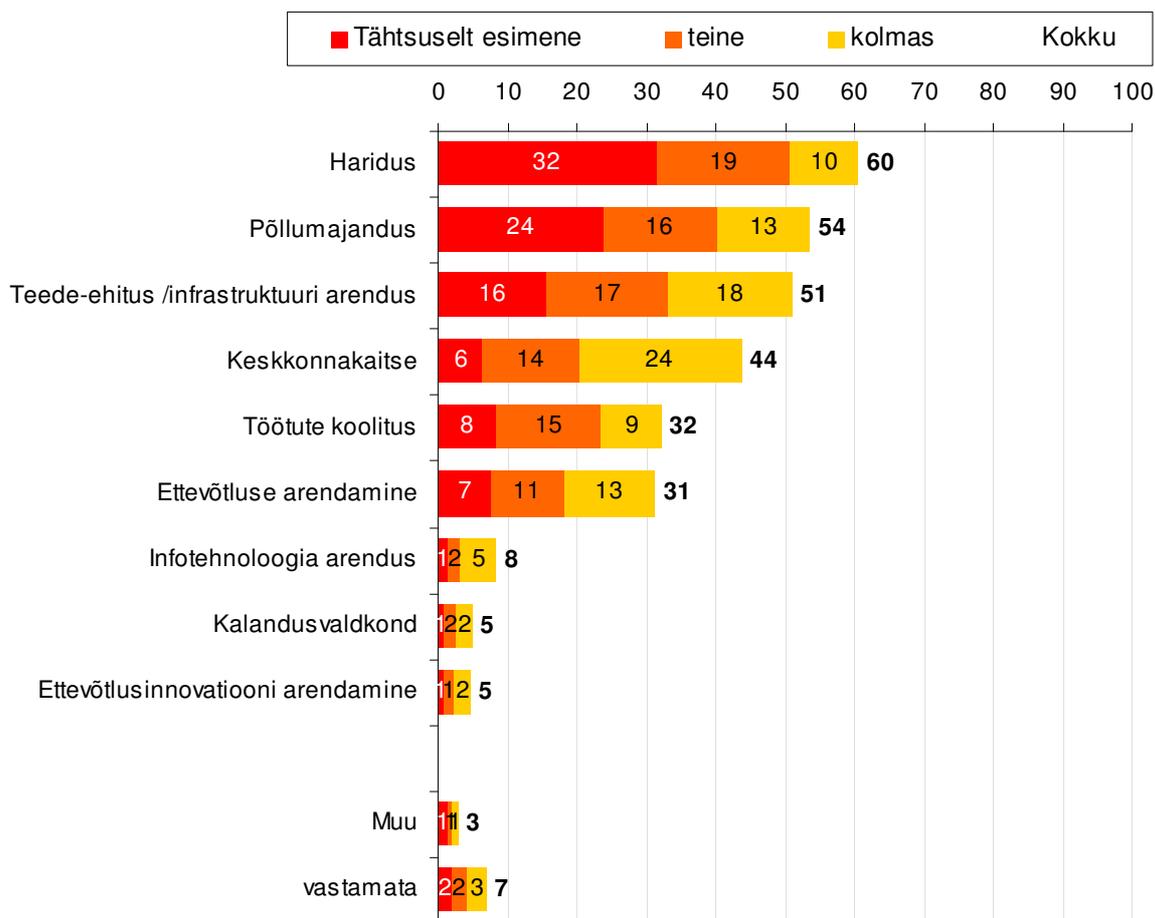
Tulemused on toodud joonisel 15. Nagu selgub, vajavad järgmise seitsme aasta jooksul kõige enam Euroopa Liidust toetusi **haridus ja põllumajandus** ning kolmandana **teedeehitus ja infrastruktuuri arendus**.

Kui võrrelda elanike poolt seatud prioriteete sellega, milliste valdkondade toetustest elanikud üldse kuulnud on (Joonis 3), siis näeme, et kõige prioriteetsemaks peetud hariduse valdkonna toetustest on kuulnud vaid 50% (tuntuselt järjekorras alles kuues valdkond), samas kui teise ning kolmanda positsiooni valdkondadest — põllumajandus ning teedeehitus — on kuulnud üle 70% elanikest (kaks kõige tuntumat toetuste valdkonda). See viitab, et tulevikus peaks hariduse valdkonna toetusi (või nende kommunikeerimist avalikkusele) suurendama (parandama).

Haridust peab järgmise seitsme aasta jooksul kõige prioriteetsemaks toetusi vajavaks valdkonnaks iga kolmas 15-74 aastane Eesti elanik. Kolme prioriteedi seas on haridust nimetanud 60% vastanutest. Põllumajandust peab kõige olulisemaks valdkonnaks iga neljas elanik ning teedeehitust/infrastruktuuri arendust 16% elanikest.

Kõige vähemoluliseks peetakse toetusi ettevõtlusinnovatsiooni arendamiseks ning kalandusvaldkonnas, millest kumbagi on kolme prioriteedi seas maininud vaid 5% vastanutest. Kalandusvaldkonna toetamine on ka elanikkonna seas kõige väiksema tuntusega (Joonis 3).

Joonis 15 Prioriteetsemad valdkonnad järgmise seitsme aasta toetuse saamiseks, % n=997 (Kõik vastanud)

Võrreldes erinevate elanikegruppide tulemusi, selgub, et struktuurifondidest kuulnud elanikud on kolme eelistuse seas märkinud mitte-kuulnutest harvem töötute koolitust (10% võrra vähem kui mittekuulnud), pisut sagedamini on aga nimetatud ettevõtlusinnovatsiooni arendamist.

Kui võrrelda tulemusi lisaks sotsiaaldemograafiliste taustagruppide lõikes, siis võib öelda, et haridust on prioriteedina keskmisest (60%) sagedamini märkinud:

- Naised võrreldes meestega (kui naistest märkis kolme prioriteedi hulgas haridust 68%, siis meestest vaid 52% ehk 16% võrra vähem. Meeste puhul on kõige sagedamini mainitud ehk eelistatum prioriteet teedehitus (55%), millele järgnevad väga väikeste vahedega haridus ning põllumajandus (kumbki 52%).
- Noorem elanikkond: kui 15-19-aastaste seas on haridustoetusi maininud 72%, siis 60-74 vanusegrupis on selliseid vaid 58%. Vanema elanikkonna silmis on kõige prioriteetsem valdkond hariduse asemel põllumajandus, mida üle 50-aastastest on märkinud 64-65%.
- Kõrgharidusega elanikud. Kõrgema haridusega elanikest on haridust nimetanud 69% ülejäänute 58-59% vastu.
- Õpilased/üliõpilased (70% ehk +10% võrreldes keskmisega).

Põllumajandust on prioriteetide seas lisaks ülaltoodud vanemale elanikkonnale keskmisest sagedamini mainitud:

- Nende elanike seas, kes internetti ei kasuta (62% vs internetikasutajate 48%);
- Maaelanike seas: (65% ehk +11% võrreldes keskmisega ning +22% võrreldes suuremate linnade elanikega);
- Põhja-Eesti elanike seas (+12% võrreldes keskmisega);
- Pensionäride (+7% võrreldes keskmisega) ning oskustöölise seas (+12% võrreldes keskmisega).

Teedehitust ning infrastruktuuri arendust on keskmisest sagedamini nimetatud:

- Kõrgema sissetulekuga elanikud. Kui üle 4000 krooni kuus teenivate (pereliikme kohta) elanike seas on teedehitust maininud 62-63%, siis alla 2000 kroonise sissetulekuga elanike seas on selliseid vaid 35% ehk ligi poole võrra vähem.
- Eestlased võrreldes mitte-eestlastega (55% vs mitte-eestlaste 41%);
- Põhja- ning Kesk-Eesti elanike hulgas (kummaski 69% ehk +18% võrreldes keskmisega);
- Ettevõtjate, tippjuhtide, -spetsialistide seas (59% ehk +8% võrreldes keskmisega).

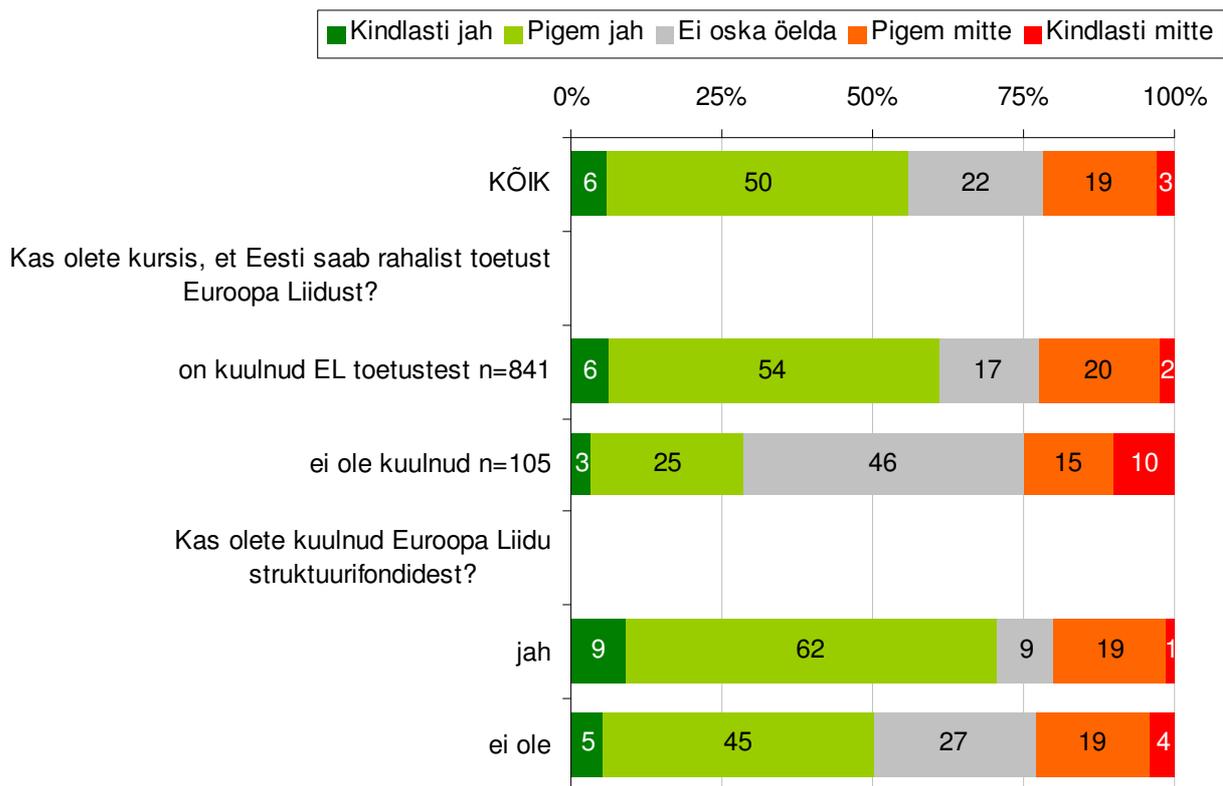
Palusime vastajatel hinnata ka seda, kas nende arvates suunatakse praegu Euroopa Liidu raha õigetes valdkondadesse. Selgub, et pisut enam kui poolte elanike hinnangul (56%) suunatakse raha kas kindlasti või pigem õigetes valdkondadesse (joonis 16). Neid, kes arvavad, et raha ei lähe õigesse kohta, oli kokku 22%, sama paljud ei osanud küsimusele vastata.

Kuna sellise hinnangu andmine peaks suuresti eeldama ka mingit eelinformatsiooni või teadlikkust antud teema kohta, siis tõime joonisel 16 välja ka Euroopa Liidu toetustest kuulnute hinnangud kõrvuti mittekuulnute hinnangutega ning samuti täpsemalt struktuurifondidest kuulnute hinnangud kõrvuti mittekuulnutega.

Ühelt poolt näeme, et mida detailsemaks läheb teadmine toetuste osas, seda enam kasvab nende hulk, kes arvavad, et raha läheb õigetes valdkondadesse. Nii on Euroopa Liidu toetustest teadlike hulgas neid, kes arvavad, et toetused lähevad õigesse kohta 60% ning struktuurifondidest teadlike seas 71%.

Kui aga vaadata küsimusele teiselt poolt, siis näeme, et positiivsete hinnangute kasvuga ei kaasne negatiivsete hinnangute kahanemine ning kasv tuleb eelkõige nende arvelt, kes muidu ei osanud küsimusele vastata.

Joonis 16 Kas Euroopa Liidu raha suunatakse praegu õigetesse valdkondadesse? % n=997 (kõik vastanud)

Lisaks on neid, kes arvavad, et toetused on läinud õigetesse valdkondadesse, keskmisest enam:

- Mitte-eestlaste seas. Ka siin on põhjuseks ilmselt pigem teadmatus, kuivõrd mitte-eestlastest ei osanud küsimusele vastata 33%, samas kui eestlaste seas oli selliseid 18%.
- Väiksemate linnade/maakonnakeskuste elanike seas. (66% arvab, et toetused on kindlasti või pigem õigesse kohta läinud). Keskmisest vähem (44%) on selliseid aga suurlinnade elanike seas.
- Põhja- ja Lääne-Eesti elanike seas (72% ja 65%). Kui arvestada, et keskmisest vähem on nii arvanuid Ida-Virumaal (35%), siis võib ka siin näha põhjusena osaliselt rahvuslikke erinevusi.
- Suurema sissetulekuga elanike seas. Kui kuni 2000 kroonise kuusissetulekuga (pereliikme kohta) elanike seas oli tulemus 43%, siis üle 6000 kroonise sissetulekuga elanike seas on vastav number 65%.
- Oskustöölise seas (64%). Vähem selliseid aga pensionäride seas (45%), kes jällegi on küsimusele sagedamini lihtsalt vastamata jätnud.

Lisaks üldisele arvamusel rahasuunamise õigsuse kohta küsisime, millised konkreetsed objektid vajaksid vastaja arvates Euroopa Liidu poolset toetust. Kõik vastajate poolt vabas vormis antud vastused analüüsiti, ning grupeeriti vastavalt korduma hakanud teemadele. Nii saame tulemused esitada ka statistilisel kujul [joonisel 17](#).

Nagu selgub, on ligi pooled (44%) jätnud siin oma arvamusel avaldamata. Kõige sagedamini on aga mainitud erinevate maanteed ning tänavate ehituse toetamist. Kuigi küsisime konkreetseid objekte, anti ka üldisemal kujul vastuseid. Kui rääkida väga konkreetsetest objektidest, siis saame siin välja tuua Tallinn-Tartu maantee, mida on oma vastuses maininud 10% kõikidest vastanutest. Kui arvestada Tallinn-Tartu maantee mainimised kokku muude maanteed ning tänavate mainimisega, siis on antud temaatika väga selgelt kõige enam välja toodud.

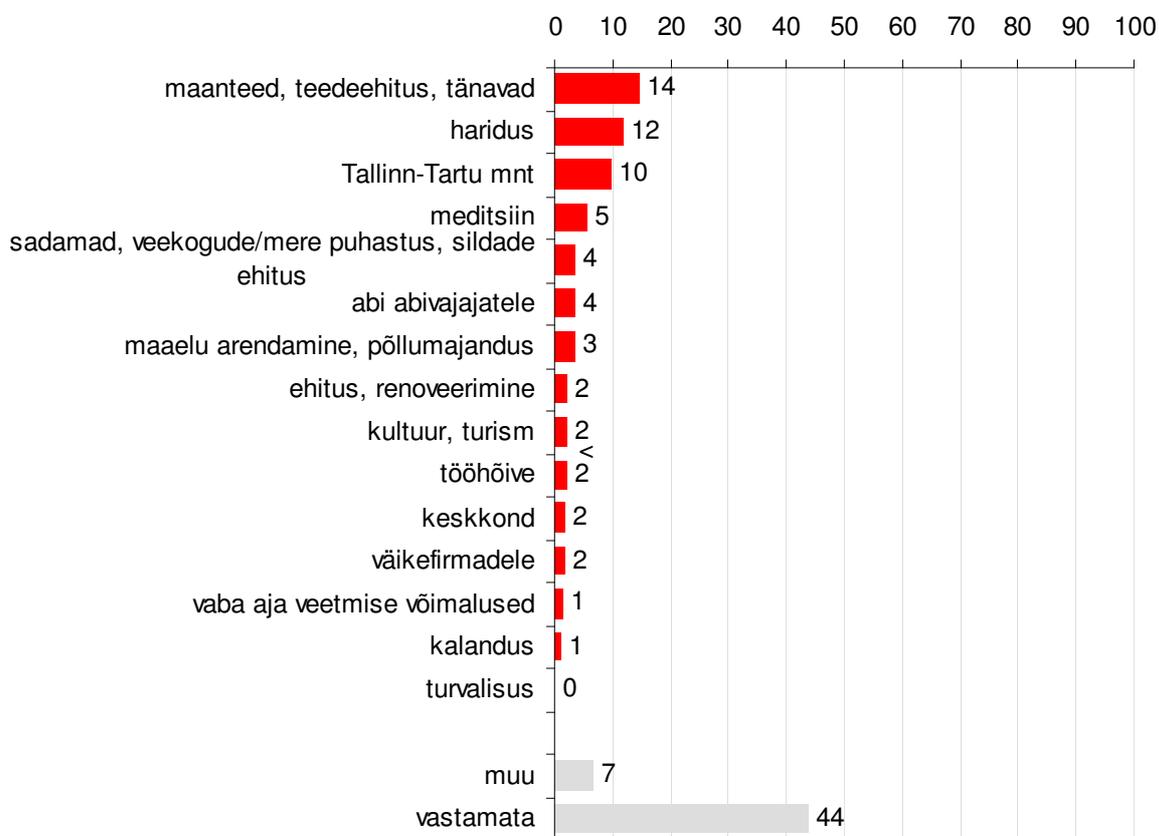
Sama temaatika oli selgelt esiplaanil ka eelmise aasta uuringus, kuid siis oli üheks enam-mainitud konkreetseks objektiks Tallinn-Pärnu maantee (või Via Baltica). Sel aastal nimetati seda objekti harva, selgelt enam on nimetatud Tallinn-Tartu maanteed.

Samuti on sageli nimetatud haridusobjekte (12%). Siingi on vastajad piirdunud konkreetsete objektide asemel valdavalt üldsõnalisemate määrangutega. Eraldi on välja toodud näiteks Karksi-Nuia gümnaasiumi ja Rakvere Gümnaasiumi.

Selgub, et siin on kaks teemat, mis kattuvad elanike poolt nimetatud üldiselt prioriteetsete valdkondadega, mida käsitlesime eelmises alapeatükis. Nagu seal, nii on ka siin sageli nimetatud haridust ja teedeehitust. Küll aga on siin oluliselt vähem toodud välja põllumajandusega seonduvat, mis eelnenud alapeatükis oli üks kõige prioriteetsematest valdkondadest.

Kõik vastajate poolt antud vabas vormis vastused on originaalkujul toodud ka aruande lisan.

Joonis 17 Konkreetsed objektid, mis vajaksid toetust, % n=997 (kõik vastanud)

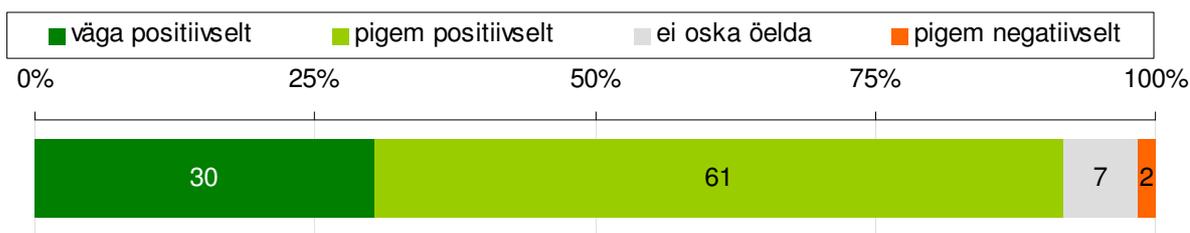

2.2 Struktuurifondide mõju Eesti majandusarengule

Uurisime elanike arvamust selle kohta, kuidas on nende hinnangul mõjunud Euroopa Liidu struktuurifondid Eesti majanduse arengule. Esitasime küsimuse kõigile neile uuringus osalejatele, kes olid kuulnud struktuurifondidest.

Nagu selgub, nähakse siin fondide mõju majandusarengule ülekaalukalt enam positiivsena. Kõigist vastanutest, kes on struktuurifondidest kuulnud, arvas tervelt 92%, et mõju on olnud kas väga positiivne (30% vastanutest) või pigem positiivne (61%). Negatiivse poole peal on vaid 2% selliseid, kes arvas, et mõju on olnud pigem negatiivne.

Joonis 18 Euroopa Liidu struktuurifondide mõju Eesti majandusarengule, % n=278 (vastajad, kes olid kuulnud EL SF-dest)

Vaadates tulemusi erinevate elanike gruppide lõikes ei ilmne ka väga suuri eriarvamusi. Ainsana võib välja tuua, et keskmisest pisut enam on pilti positiivselt nägevaid elanikke väiksemates linnades/maakonnakeskustes (98% leidis, et mõju on väga või pigem positiivne), samuti kõige kõrgema sissetulekuga elanike grupis (elanikest, kelle kuusissetulek pereliikme kohta on üle 6000 krooni, hindas olukorda positiivseks 96%).

3 Reaalsed kokkupuuted struktuurifondidega ja hinnangud

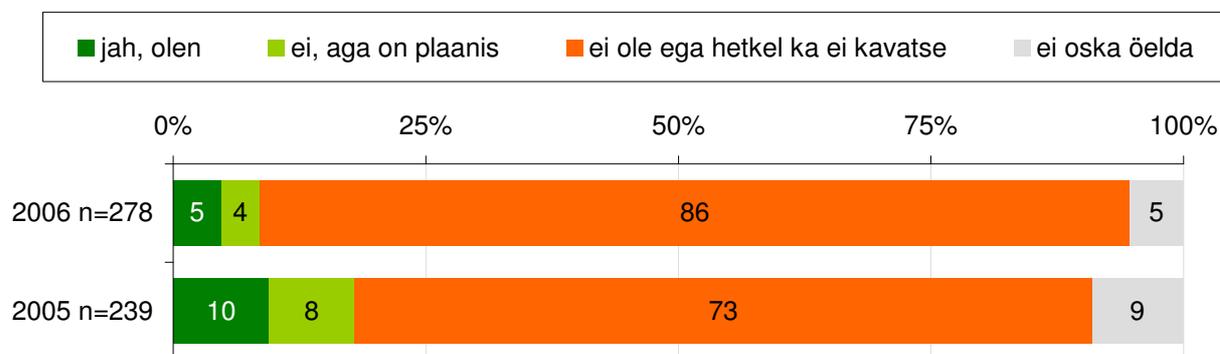
Antud uuringu raames puudutasime põgusalt ka elanike reaalseid kokkupuuteid struktuurifondidega. Kuna juba eelmise aasta uuringust selgus — ning seda kordavad ka selle aasta uuringu tulemused —, et struktuurifondidega kokkupuutunud on elanike seas liialt vähe, et nende elanike arvamusi ja hinnanguid saaks elanike omnibussuuringu raames mõõta, soovitame vajadusel antud sihtgrupi täpsemaks analüüsiks läbi viia eraldi sihtgrupiuuringu.

Selle ning eelmise aasta uuringute tulemuste kõrvutamisel selgub, et aastaga on nende elanike hulk vähenenud, kes oma sõnul on struktuurifondidest toetusi taotlenud. Kui eelmisel aastal oli ise toetust taotlenud 10% nendest vastanutest, kes struktuurifondidest kuulnud olid, siis sel aastal oli neid 5%. Seega võib öelda, et elanike hulk, kes on öelnud, et on ise toetust taotlenud, on vähenenud.

Kui selle aasta tulemust kogu elanikkonna peale laiendada, siis võib öelda, et 95% tõenäosusega jääb 15-74-aastaste elanike seas struktuurifondidega kokkupuutunute hulk vahemikku 6500 – 21300 inimest.

Samuti on vähenenud nende hulk, kel on plaanis toetust taotleda (kaheksalt protsendilt neljale). Valdav osa struktuurifondidest kuulnud elanikkonnast ei ole ega ka hetkel ei kavatse struktuurifondidest toetust taotleda.

Joonis 19 Kas olete ise struktuurifondidest toetust taotlenud? % (elanikud, kes on kuulnud struktuurifondidest)

Kõigilt neilt, kes olid juba taotlemisprotsessiga kokku puutunud või kavatsesid seda teha, küsisime ka, millist toetust on taotletud (või on plaanis taotleda). Et toetust saanud (ning plaanivaid) inimesi oli

valmis väga vähe, toome siinkohal originaalkujul ära ka kõik antud vastused. Vastajad on taotlenud enda sõnul järgmisi toetusi:

*pindala ja kultuurid talus
ettevõtlustoetus
pindala
pindala, teravilja, keskk.
ettevõtluse areng
seadmete ostmiseks
PRIAst meede 3-7 Metsanoorendike hoolduseks
küla arenguga seotud fondid
investeeringutoetus põllumajanduses
pindala toetus maahooldamise kuludeks.*

Plaanitavate toetustena mainiti aga:

*MTÜ-dele, spordihoone remondiks, koolidele
ettevõtlustoetus
põllumajandustoetus
metsaistutuseks
põllumajandus.*

Kõigil, kes olid mingi toetuse taotlemise protsessiga kokku puutunud, palusime anda ka hinnangu, kuidas jäädi rahule rakendusüksuse töö kvaliteediga ning info jagamise kiirusega. Kogu valimi peale oli 13 sellist inimest, kes oli toetusi taotlenud, ning kes sellele küsimusele vastasid. Et vastajate hulk on väga väike, siis on võimalik veapiir liiga suur sisukate järelduste tegemiseks.

Et kummagi küsimuse, nii rakendusüksuse töö kvaliteedi kui info jagamise kiiruse hindamisel on nii positiivseid kui negatiivseid hinnanguid kokku minimaalselt ca kolmandik vastustest, ning sellise vastuste jaotuse ning valimi hulga puhul on statistilise vea piir ca 25%, ei saa antud andmete alusel usaldusväärseid järeldusi teha kummagi poole kasuks.

Küsisime toetust taotlenutelt ka, kuivõrd keeruline oli nende hinnangul toetuse taotluse protsess. Siin on 13-st vastajast 42% arvanud, et see oli jõukohane ning 58% arvanud, et see oli pigem (54%) või väga keeruline (4%). Ka siin ületab võimalik veapiir tugevalt tekkinud erinevust (veapiir on 26-27%) ning seega ei saa väita, et valimis saadud erinevused kehtiksid ka üldkogumis.

Nagu peatüki alguses öeldud, tuleks antud sihtgrupi uurimiseks kasutada sobilikumat meetodikat, kui seda on kogu elanikkonda hõlmav omnibussuuring.

4 Kommunikatsioonikanalid

Kommunikatsioonikanalite uurimisel palusime esmalt struktuurifondidest kuulnutel vabas vormis nimetada, kes on nende arvates maakondlikul tasandil struktuurifondide alase info jagajaks. Enam kui pooled (64%) struktuurifondidest kuulnutest jäid siin vastuse võlgu, sisukate vastuste seas nimetati valdavalt kohalikke omavalitsusi. Nii nimetati kõige enam (21%) maavalitsust, 5% lihtsalt omavalitsust ning 2% linnavalitsust. Peale kohalike omavalitsuste nimetati ka maakondlikke arenduskeskusi (4%) ning PRIA-t (2%). Lisaks mainiti muude asutustena veel, näiteks, põllumajandusministeeriumi, RAEK-i ning Euroopa Liidu nõukogu, samuti paari kohalikku ajalehte.

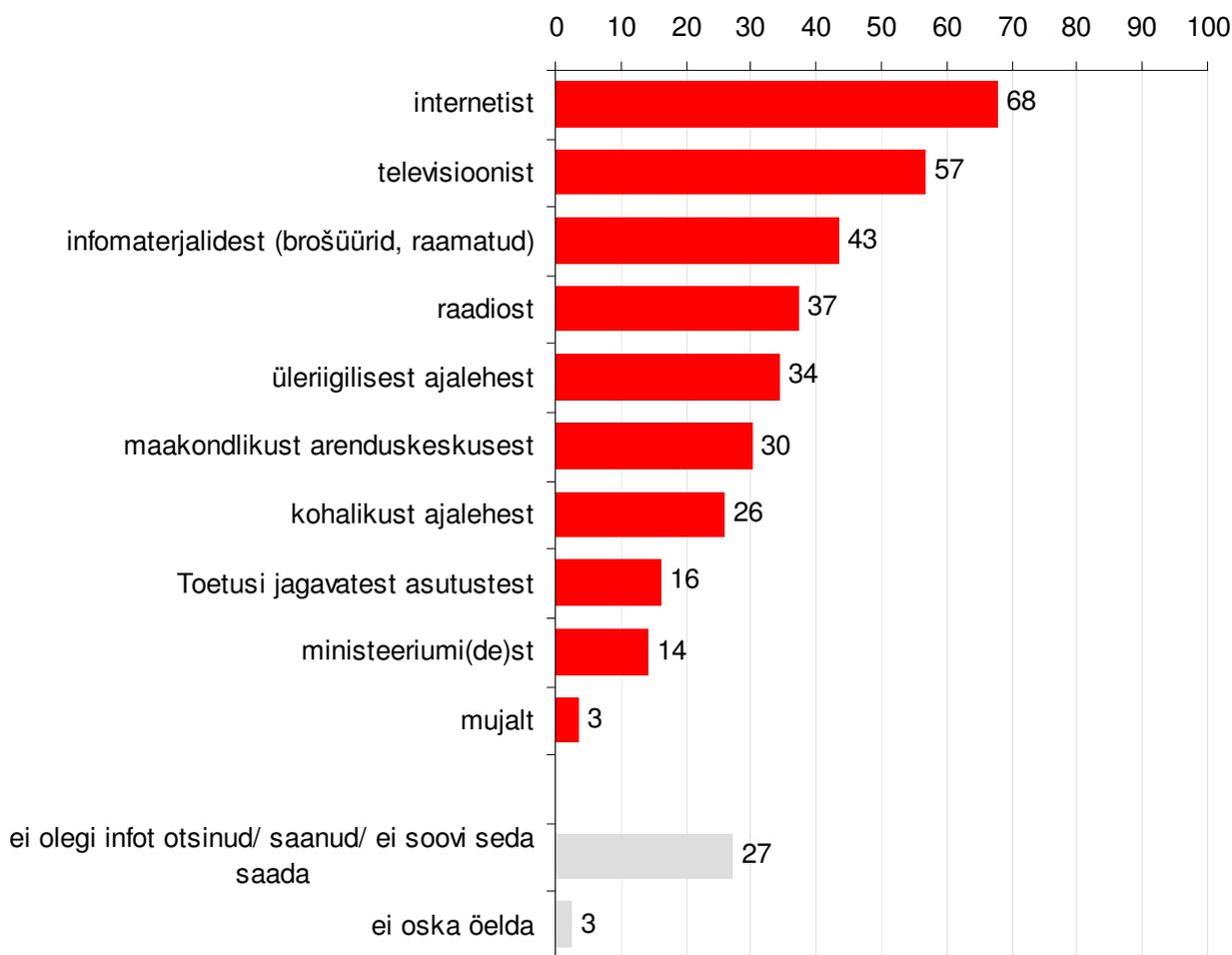
Uurisime kommunikatsiooniküsimuste osas ka erinevate meediumide kasutamist pisut täpsemalt. Nii küsisime struktuurifondidest kuulnutelt esmalt, millised on need infokanalid, millest nende arvates on võimalik Euroopa Liidu struktuurifondide kohta infot saada, ning seejärel, millistest on vastajad ise informatsiooni saanud.

Küsimus, kust on infot üldse võimalik saada, oli sel aastal uuringus esmakordselt. Selgub, et kõige suurem hulk vastajaid (68%) on leidnud, et infot struktuurifondide kohta on võimalik saada internetist. Sellele järgnevad televisioon (57%) ning infomaterjalid (43%) (vt. [Joonis 20](#)).

Kõige vähem on infokanalitena tuntud ministeeriumid ning toetusi jagavad asutused. Ministeeriumidest nimetati rahandus-, regionaal- (?), haridus-, keskkonna- ning põllumajandusministeeriumi. Toetusi jagavatest asutustest toodi välja PRIA, Taluliit, Harju maakond, Põllumeeste liit, KIK ning lihtsalt linnavalitsus.

Kohalike ajalehtede all nimetati Sakalat (kõige enam 13 korral), Meie Maad, Põhjarannikut, Virumaa Teatajat jne. Üleriigiliste lehtedest kõige enam (Eesti) Päevalehte (24 korral), Postimeest (23 korral); samuti toodi välja SL Õhtuleht ning Eesti Ekspress. Muude kohtadena nimetati postiga saadud infot ning Põlvamaa nõuandekeskust.

Joonis 20 Kust on EL struktuurifondide kohta võimalik infot saada, % n=278
(vastajad, kes on kuulnud struktuurifondidest)

Kui vaadata tulemusi sotsiaaldemograafiliste taustatunnuste lõikes, siis võib öelda, et nooremad inimesed (20-39aastased) on keskmisest sagedamini märkinud internetti ning televisiooni, vanemad on seevastu sagedamini jätnud küsimusele sisulise vastuse andmata.

Internetti on sagedamini esile toonud ka kõrgharidusega vastajad (80%), vähem aga mitte-estlased (53%).

Väiksemate linnade elanikud on sagedamini nimetanud maakondlikke arenduskeskusi (40%); Tallinnas on viimaseid maininud aga vaid 21%.

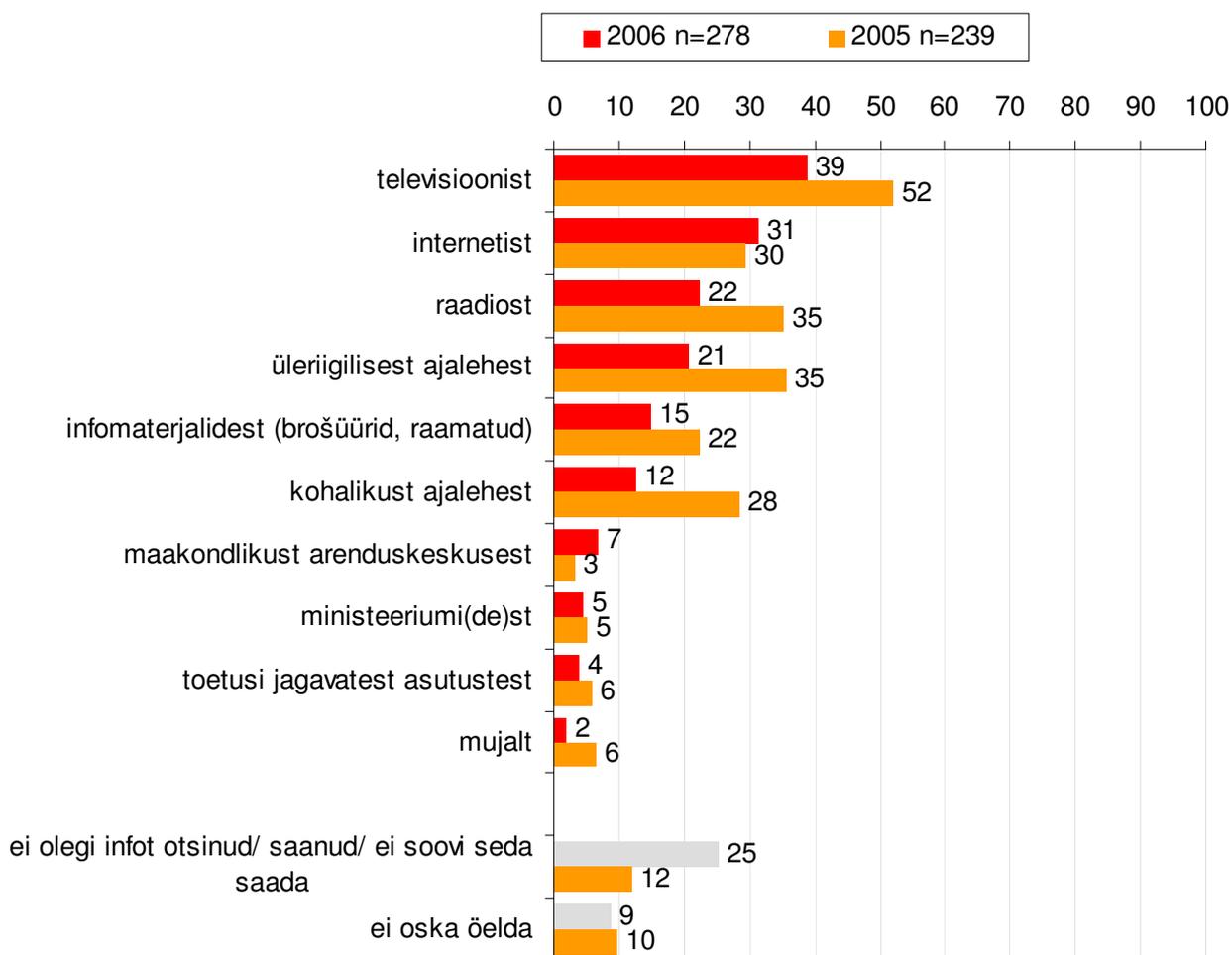
Ettevõtjad, juhid ning tippspetsialistid on keskmisest sagedamini nimetanud maakondlikke arenduskeskusi (43%), samuti ka internetti (87%) ja üleriigilisi ajalehti (49%).

Kui vaadata, kust vastajad ise reaalselt infot on saanud, siis võib eelmise aastaga võrreldes täheldada teatavat langustendentsi – struktuurifondidest kuulnud elanike seas on erinevatest kanalitest infot saanute hulk vähenenud. Selgelt on langenud nende osakaal, kes on enda sõnul infot saanud kohalikest ajalehtedest (-16% võrreldes eelmise aastaga), üleriigilistest ajalehtedest (-15%), samuti raadiost (-13%) ning televisioonist (-13%). Seega on traditsioonilistest massimeediakanalitest infot saanute hulk vähenenud.

Umbes samas suurusjärgus on kasvanud nende vastajate hulk, kes ei ole infot üldse otsinudki (13% võrra).

Vaatamata langusele on ikkagi kõige enam infot saanud televisioonist (39% vastanutest), millele järgneb internet 31%. Kui eelmisel aastal oli televisioon ülekaalukas liider, edestades üleriigilisi ajalehti 14% võrra, siis sel aastal on vahe teise kanali, internetiga 8%.

Joonis 21 Kust on saanud infot struktuurifondide kohta, % (vastajad, kes on kuulnud struktuurifondidest)

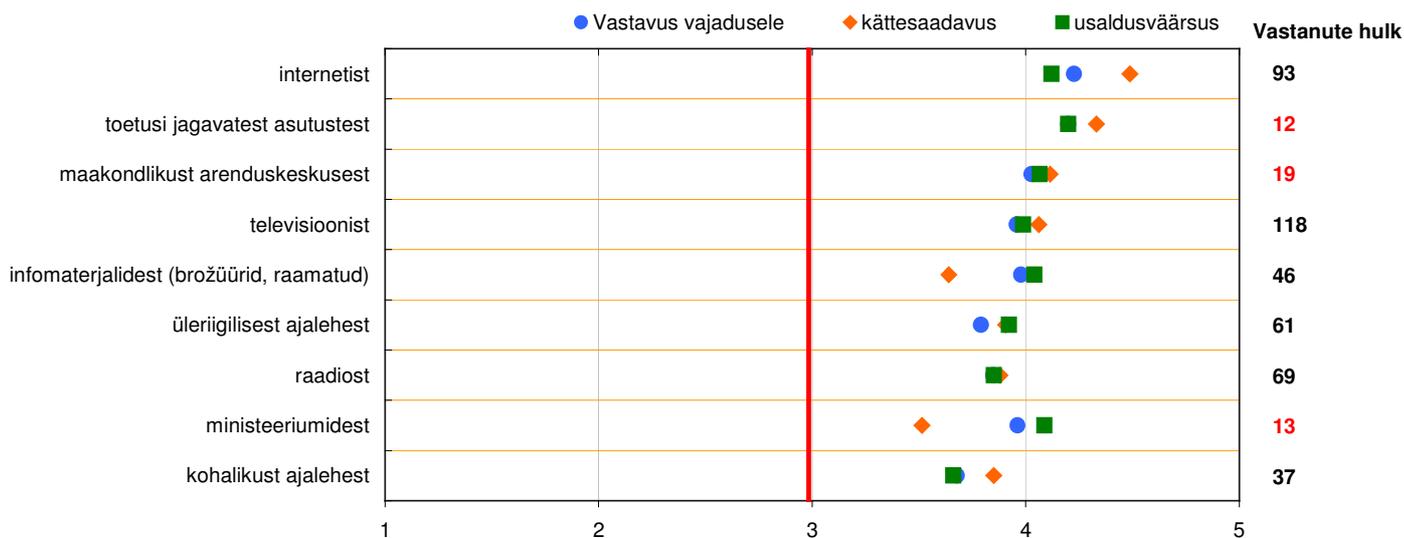

Kui vaadata erinevusi sotsiaaldemograafiliste tunnuste lõikes, siis internetist infot saanud on keskmisest enam 30-39 aastaste seas (51%), samuti kõrgharitudete seas (45%) ning elanike seas, kelle kuusissetulek ühe pereliikme kohta on üle 6000 krooni (47%). Televisioonist infot saanute hulk grupiti märkimisväärselt ei erine.

Nende hulk, kes ei ole üldse infot otsinud, on suurem 40-49-aastaste seas (37%) ning elanike seas, kelle kuusissetulek on 3000-4000 krooni.

Kõigi nende vastanute käest, kes olid konkreetsest infokanalist infot saanud, palusime iga kanali puhul hinnata ka viiepallisel skaalal antud kanalist saadud info vastavust vajadusele, info kättesaadavust ning usaldusväärsust. Alloleval joonisel on toodud tulemused kõigi kanalite ning aspektide kohta. Tulemused on reastatud kolme aspekti keskmise tulemuse alusel.

Joonis 22 Rahuloluhinnangud erinevatest kanalitest saadud infole, Keskmine ja vastanute hulk (skaala 1= ei ole üldse rahul 5=on täiesti rahul; vastanud on vaid need inimesed, kes olid antud kanalist infot saanud)

Nagu selgub, on kõige kõrgemad hinnangud antud internetist saadud infole, seejuures on kõige kõrgem hinnang antud just kättesaadavusele. Internet oli üks kõrgemini hinnatud kanaleid ka eelmise aasta uuringus. (Siis oli komponentidele antud keskmise hinde järgi kõrgem vaid ministeeriumidele antud hinnang. Aga nagu selle aasta uuringus, nii ka siis, oli ministeeriumide puhul vastajate hulk liialt väike, et antud tulemust väga tõsiseltvõetava analüüsi aluseks võtta.)

Samuti on sarnaselt eelmisele aastale kõrgelt hinnatud infot, mida on saadud toetusi jagavatest asutustest (siiski on sel aastal vastanute arv väga väike, mistõttu peab arvestama võimalikku suuremat viga). Ka maakondlikest arenduskeskustest saadud info on sarnaselt eelmise aastaga saanud hea hinnangu osaliseks.

Kõige madalamalt on hinnatud kohalikest lehtedest saadud infot, mille komponentidele antud keskmine hinnang — 3,73 — on pea palli võrra madalam kui internetil (4,69). Siiski mahuvad kõikidele kanalitele antud hinnangud ühe skaalaühiku suurusesse vahemikku ning kõik hinnangud jäävad selgelt skaala positiivse poole peale. Mitte ükski hinnang ei jää alla skaala keskväärtuse (joonisel tähistatud punase joonega).

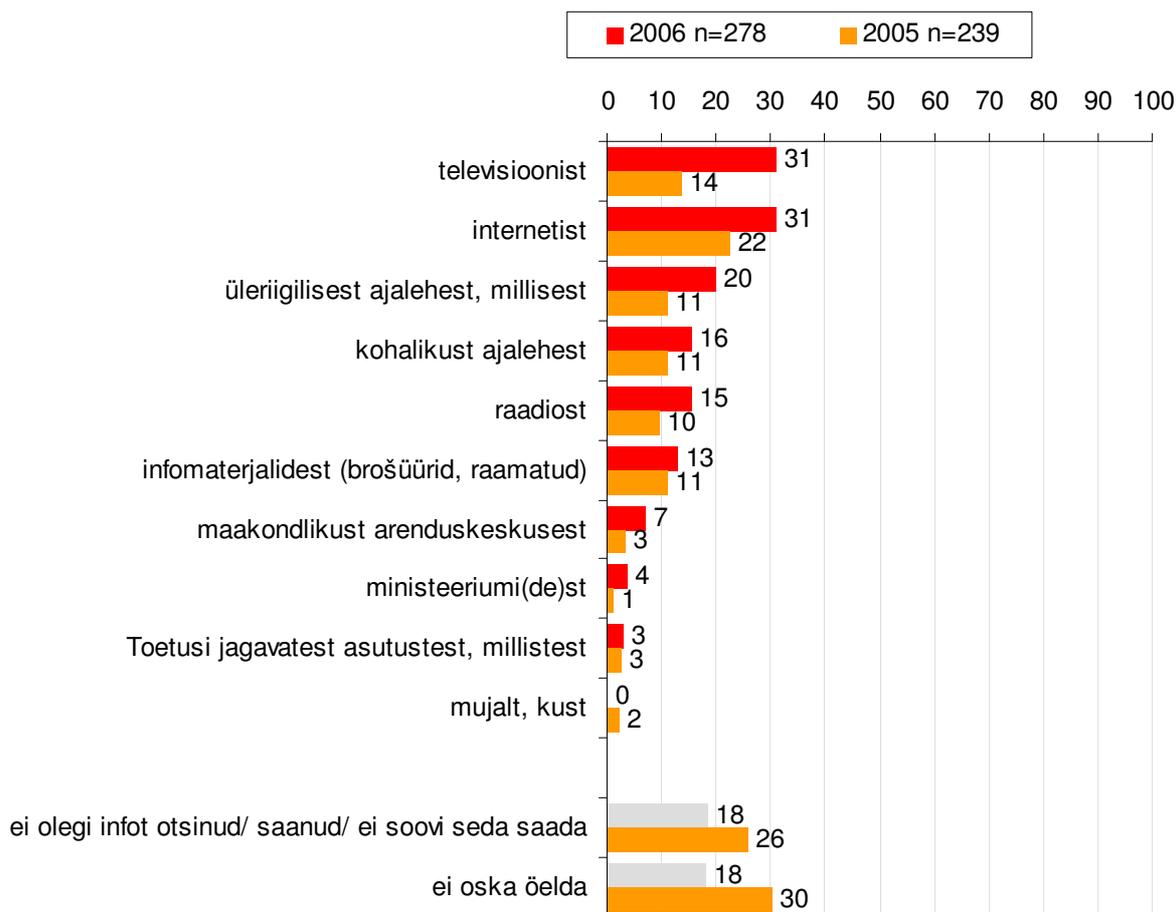
Kui vaadata detailsemalt erinevusi võrreldes eelmise aastaga, siis jäävad kõikumised suuresti 0,1-0,2 palli piiridesse, mis antud vastajate hulga puhul ei ole kuigi märkimisväärne muutus. Ainsana on 0,85 palli võrra langenud ministeeriumidest saadava info vastavus vajadusele ning 1,06 palli võrra kättesaadavus. Kuid arvestades, et hinnangu on andnud vaid 13 vastajat, siis ei saa ka seda kõikumist pidada kuigi oluliseks.

Lisaks senistele infokanalitele, võimalustele ning hinnangutele, palusime vastajatel teha ettepanekuid, millistest kanalitest soovitakse edaspidi antud teema kohta rohkem infot saada. Kui reaalne infot saanute hulk näitas langustendentsi, siis vastukaaluks on loogiliselt tõusnud soov infot erinevatest

kanalitest saada. Kui selle aasta uuringu tulemusi võrrelda eelmise aasta omadega, siis näeme, et kõige enam on tõusnud soov saada antud teema kohta infot televisioonist (17% võrra).

Nii ongi kõige enam mainitud televisiooni ning internetti, mõlemat 31% neist vastajatest, kes olid struktuurifondidest kuulnud. Tõusnud on samuti nende hulk, kes sooviksid infot saada üleriigilistest ajalehtedest ning raadiost. Kõige vähem soovitakse täiendavat infot toetusi jagavatest asutustest ning ministeeriumidest.

Joonis 23 Kanalid, kust soovitakse antud teema kohta saada edaspidi enam infot, % (vastajad, kes on kuulnud struktuurifondidest)

Kui võrrelda neid kanaleid, millest edaspidi soovitakse enam infot saada, kanalitega, kust vastajad hetkel infot saavad (Joonis 21), siis näeme siin selgeid sarnasusi. Nii on täiendava info soov suurem just nende kanalite puhul, millest ka kõige sagedamini juba infot on saadud.

Internetist info saamist on keskmisest sagedamini maininud jällegi keskealised vastajad (30-49aastastest 53%).

Televisioonist täiendava info saamist on sagedamini maininud aga mitte-eestlased (51% vs eestlaste 27%); samuti idavirumaalased (54%) ning elanikud, kelle kuusissetulek pereliikme kohta jääb vahemikku 2000-3000 krooni (46%). Keskmisest vähem ootavad infot televisioonist aga ettevõtjad ja juhid (20%).

Lisaks meediakanalitele palusime struktuurifondidest kuulnutel nimetada ka konkreetseid saateid või artikleid, kust on saadud infot struktuurifondide kohta. Samuti palusime teha ettepanekuid, millist infot ja millisel teemal EL struktuurifondide kohta vastajad veel vajaks (mis ei ole siiani olnud piisavalt kättesaadav).

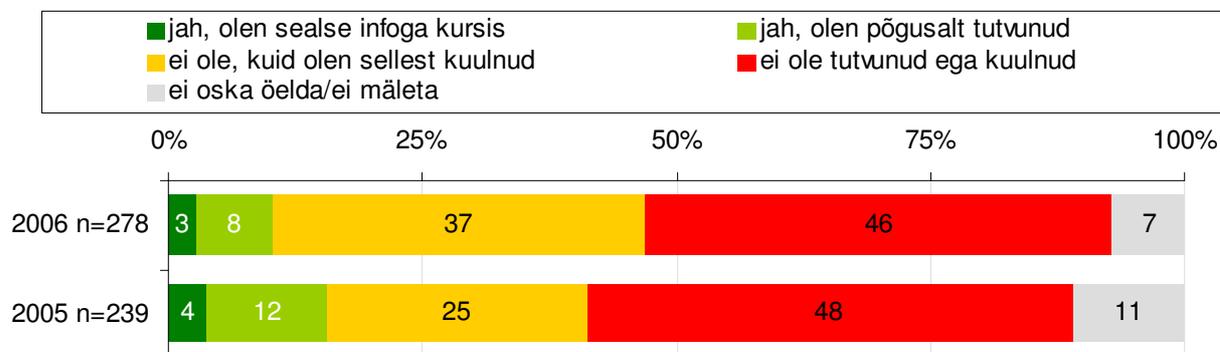
Konkreetsete saadete või artiklite kohta andis oma vastuse kokku 87 vastajat. Seega ei andnud siin vastust enamik sihtgrupist. Nende hulgas, kes vastuse andsid, nimetati kõige sagedamini Foorumit (19 korral), AK-d (16 korral), Maahommikut (14 korral), Unetust (8). Lisaks nimetati veel muid konkreetseid saateid ning üldisemaid teemasid, mis on originaalkujul toodud aruande lisa.

Sama moodi vabas vormis küsitud küsimus täiendava info ning teemade kohta andis vastuseks väga kirju pildi. Sisukaid vastuseid andis kokku 60 vastajat ning sarnaseid jooni on seal suhteliselt keeruline leida. Kõik vastajate poolt öeldud mõtted ning ideed on originaalkujul toodud aruande lisa.

Kodulehekül

Struktuurifondide kodulehekülge külastanute hulk on võrreldes eelmise aastaga pisut kahanenud. Kui eelmisel aastal oli www.struktuurifondid.ee sisalduva infoga kursis või sellega põgusalt tutvunud struktuurifondidest kuulnute seas kokku 16%, siis sel aastal vaid 10%. Tõusnud on aga nende osakaal, kes ei ole küll lehte külastanud, kuid on sellest kuulnud (12% võrra). Seega on siin tõusnud teatav pinnapealne tunnus.

Joonis 24 Kodulehekülje www.struktuurifondid.ee külastamine, % (elanikud, kes on kuulnud struktuurifondidest)

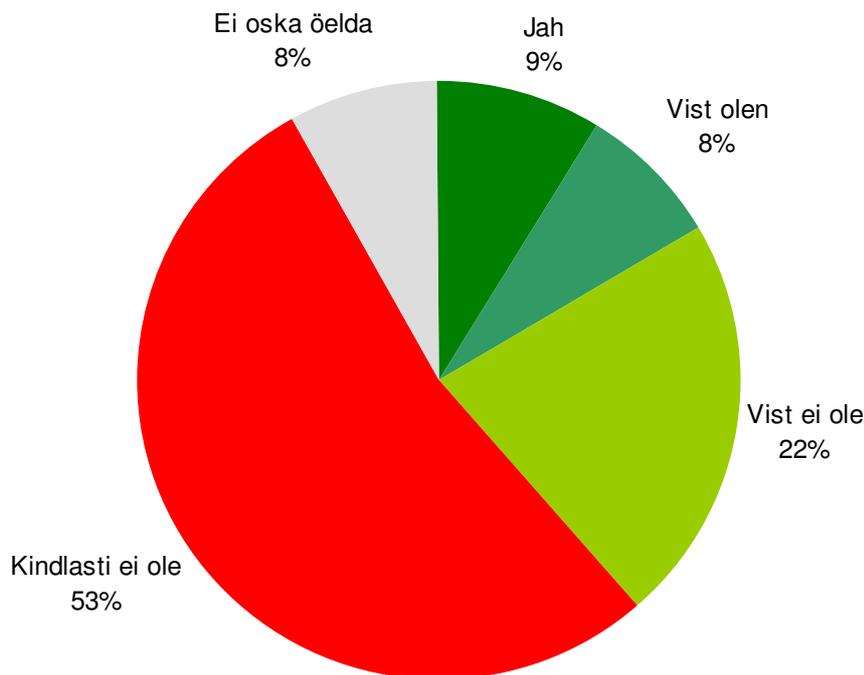
5 Nimeküsimus

Euroopa Liidu struktuurifondide on Haridus- ning Teadusministeeriumis hakatud nimetama paralleelselt ka „tõukefondideks”. Et kahe erineva nimetuse kasutamine ühe ja sama asja kohta ei ole ilmselt kuigi otstarbekas, üritasime selle aasta uuringu raames ka selgitada, kumb nimedest on elanikkonnale meelepärasem ning millena tõukefonde elanike seas üldse tajutakse.

Selleks küsisime esmalt kõigilt vastanutelt, sõltumata sellest, kas nad struktuurifondidest olid kuulnud või mitte, seda, kas nad on kuulnud seoses Euroopa Liidu toetustega terminit „tõukefondid”. Tulemustest selgub, et tõukefondidest on kuulnud väiksem osa elanikke kui struktuurifondidest. Kui struktuurifondidest on kuulnud 28% elanikkonnast (vt alapeatükk 1.2), siis tõukefondidest kuulmist tunnistab vaid 8% elanikkonnast ehk 20% võrra vähem (Joonis 24). Lisanduvad 8% elanikest ei ole oma seisukohas päris kindlad, vastates, et nad „vist on” kuulnud tõukefondide terminist. Nii jääb isegi koos nende kõhklevate vastajatega tõukefondidest teadlike elanike osa selgelt alla (11% võrra) struktuurifondidest kuulnutest.

Kokku jääb 15-74-aastaste elanike seas selliste inimeste hulk, kes on tõukefondidest kuulnud 95% tõenäosusega vahemikku 75 100 – 112 200. Kui siin arvestada juurde ka need, kes on tõukefondidest vist kuulnud, saame koguarvuks 149 400 – 197 800 inimest.

Joonis 25 Kas olete kuulnud seoses Euroopa Liidu toetustega terminist „tõukefondid“?, % n=977 (kõik vastanud)

Märksa suurem on tõukefondidest kuulnute protsent nende hulgas, kes on kuulnud ka struktuurifondidest — 40%. See on tervelt 33% võrra suurem võrreldes selle osaga elanikkonnast, kes struktuurifondidest kuulnud ei ole (7%).

Kui vaadata tulemusi sotsiaaldemograafiliste taustatunnuste lõikes, siis on tõukefondidest kuulnuid või vist kuulnuid keskmisest (17%) enam:

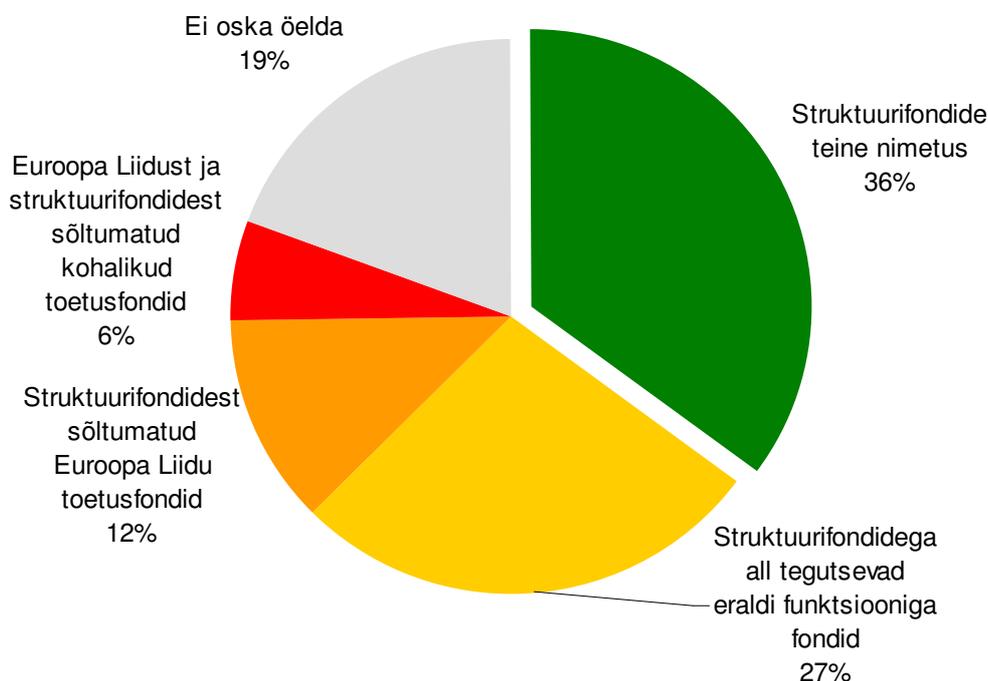
- Kõrgharidusega elanike seas (30% vs 10% alg- või põhiharidusega elanike seas);
- Internetikasutajate hulgas (21% vs 9% mittekasutajatest);
- Ida-Virumaa elanike seas (25%, keskmisest madalam on seevastu Lõuna-Eestis — 12%);
- Nende seas, kelle kuusissetulek ühe pereliikme kohta on üle 6000 krooni (29%);
- Ettevõtjate, juhtide ning tippspetsialistide seas (32%; oskustöolistest on kuulnud 11% ning pensionäridest 10%);

Kõigilt neilt, kes ütlesid, et nad on kuulnud tõukefondidest või on vist kuulnud (kokku 165 vastajat) küsisime ka, mida see mõiste tähendab. Selgub, et kõige enam (36% tõukefondidest kuulnutest) vastanutest nimetas õige vastusevariandi, et tõukefondide näol on tegemist lihtsalt struktuurifondide teise nimetusega. 27% vastanutest arvas, et tegemist on struktuurifondide all tegutsevate eraldi fondidega (Joonis 25). Seega on kokku 63% vastanutest seostanud tõukefonde otse või kaudselt struktuurifondidega.

12% vastanutest leidis, et tegemist on struktuurifondidest sõltumatute Euroopa Liidu fondidega, 6% leidis, et need on Euroopa Liidust ning ka struktuurifondidest sõltumatud kohalikud toetusfondid.

Kui tulemusi kogu elanikkonna seisukohalt vaadata, siis võib öelda, et kokku on 15-74aastaste elanike seas selliseid inimesi, kes teavad, et tõukefondide puhul on tegemist lihtsalt struktuurifondide teise nimetusega vahemikus 50 200- 81 800 inimest.

Joonis 26 Teadlikkus sellest, mida tähistatakse terminiga „tõukefondid“, % n=165
(vastajad, kes on kuulnud või vist kuulnud tõukefondidest)

Pisut üllatuslikult on siin õige vastuse andnute hulk keskmisest suurem madalama haridusega vastajate seas, kõrgharitud on siin sagedamini arvanud, et tegemist on struktuurifondide all tegutsevate eraldi funktsiooniga fondidega. Samuti on õigete vastuste osakaal mõnevõrra suurem nende elanike hulgas, kes ei ole struktuurifondidest kuulnud (46%). Ilmselt on vähemteadlikud inimesed kõrvalt vaadates intuiitiivselt pannud kaks nimetust „lahtrisse“. Struktuurifondidest kuulnute puhul on praktiliselt võrdsest nii neid, kes peavad tõukefonde struktuurifondide teiseks nimetuseks (30%), kui neid, kes peavad neid struktuurifondide all tegutsevateks eraldi funktsiooniga fondideks (32%). Seega tekitab kahe nimetuse paralleelne kasutamine pigem segadust ning hägustab mõnevõrra ka mõlema mõiste sisu üksikult võetuna.

Lisaks palusime kõigil uuringus osalenutel hinnangut selle kohta, kumb nimetusest tundub neile arusaadavam ning mõistetavam. Enne küsimuse esitamist andsime selgitasime vastajatele, et tõukefondid on tähenduselt sama, mis struktuurifondid – tegemist on nimetusega, mida struktuurifondide kohta kasutab Haridus- ning Teadusministeerium. Tulemused on nii kogu elanikkonna kohta kokku ning tõukefondidest kuulnute ja mittekuulnute lõikes eraldi toodud [Joonisel 26](#).

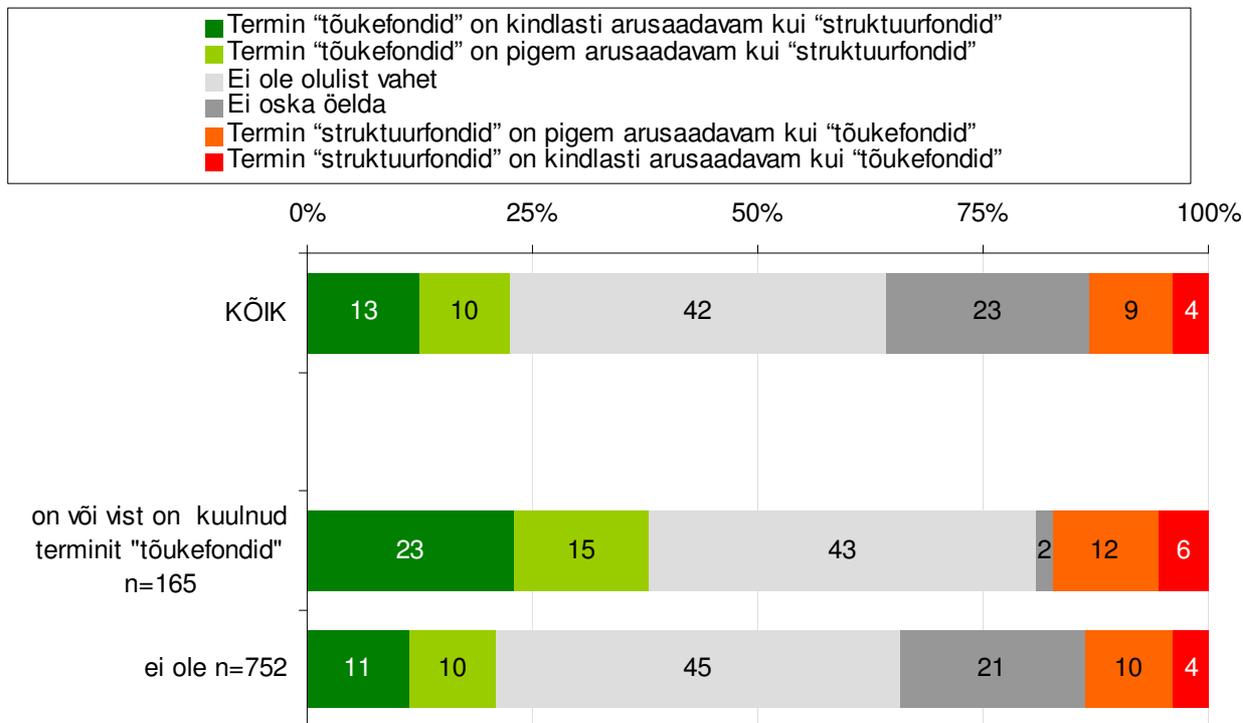
Tulemustest selgub, et kaalukauss kaldub nimetuse kasuks, mis on elanike seas vähemtuntud, kuid kus võõrapärasest sõnast on tehtud emakeelne mugandus.

Kogu elanikkonnast peab haridusministeeriumi alternatiivi „tõukefondid“ kas kindlasti või pigem arusaadavamaks kui „struktuurifondid“ ligi veerand (23%), samas kui tuntumat nimetust „struktuurifondid“ peab kindlasti või pigem arusaadavamaks 13% (mida on sama palju, kui neid, kes peavad „tõukefonde“ kindlasti arusaadavamaks). Tõukefondid edestavad struktuurifonde siin seega 10% võrra.

Kui vaadata eraldi üksnes nende arvamust, kes tõukefondide terminist on kuulnud (või vist on kuulnud), siis läheb pilt veelgi selgemaks. Tõukefondidest kuulnute seas peab eestindatud nimetust arusaadavamaks 38%, „nimetust struktuurifondid“ aga 17% ehk 21% võrra vähem vastanuid.

Siiski on veelgi rohkem neid vastajaid, kes kahe termini vahel olulist vahet ei näe. Kui vaadata pilti kogu elanikkonna lõikes, siis jääb nende osakaal, kes oma valikueelistuse ühe või teise termini kasuks tegid, alla sellele hulgale, kes sisulist vahet ei näe (esimesi on kokku 36% elanikkonnast ning teisi 42% ehk 6% võrra vähem). Kui aga arvestada ainult tõekefondidest kuulnute arvamust, siis on neid, kes siin vahet ei näe, oma poole valinutest 8% võrra vähem (erinevus ületab napilt ka statistilise vea piiri).

Joonis 27 Tõekefondid versus Struktuurifondid, % n=997

LISAD

1 Lahtised vastused originaalkujul

2 Tabeljaotused

3 Küsimustik